

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PRAVICOVĚ EXTREMISTICKÁ SCÉNA
NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Miroslav Peroutka

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics Ph. D.

Katedra: Společenských věd

2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Ing. Štefanu Danicsovi Ph. D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ÚVOD	4
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	7
1.1 Pravicový extremismus	7
1.2 Fašismus a neofašismus	13
1.2.1 Fašismus	13
1.2.2 Neofašismus	16
1.3 Nacismus a neonacismus	20
1.3.1 Nacismus	20
1.3.2 Neonacismus	25
1.4 Rasismus	26
1.5 Antisemitismus	31
2. VYBRANÉ SUBJEKTY ULTRAPRAVICE V ČESKÉ REPUBLICĚ	36
2.1 Národní strana	36
2.2 Národní korporativismus.....	40
2.3 Národní odpor	43
2.4 Dělnická strana.....	46
3. DOTAZNÍK	53
ZÁVĚR	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
SEZNAM ZKTRATEK	64
SEZNAM PŘÍLOH	65
PŘÍLOHY	66
ABSTRAKT	68
ABSTRACT	69

ÚVOD

Motto:

„Kontinentální sociální model, vzniklý v moderní podobě v padesátých a šedesátých letech dvacátého století, (který inspiroval i postkomunistické země), znesnadňuje další ekonomický růst a v budoucnu (zvláště ve vazbě na důchodovou a zdravotní politiku) může přinést výraznou destabilizaci soudobého evropského společenského řádu.“¹

Úvodní citát vystihuje aktuální stav společnosti v Evropě. Pro současnou Evropu, Českou republiku nevyjímaje, je charakteristický proces obecné radikalizace postojů a názorů. Společenský vývoj v roce 2008 ukázal opodstatněnost teze o stavu soudobého evropského společenského řádu. Potvrdil tak prohlubující se destabilizaci, finanční a následnou ekonomickou krizi a další radikalizaci ve společnosti. Stav společnosti a extremismus spolu úzce souvisí. Extremismus jako mnohvrstevný fenomén zatížený velkou mírou subjektivismu a politicko-mocenskou účelovostí se dostává do centra pozornosti nejen odborné, ale i laické veřejnosti. O to náročnější je objektivní a vědecký přístup k problematice. Pluralita názorů, nejednoznačnost základních pojmů a interdisciplinární charakter problematiky zkoumání tohoto jevu stěžují. Jaké jsou definice extremismu? Vystihují tyto definice různorodost a mnohvrstevnost zkoumaného jevu? Lze případně nalézt prvky společné jednotlivým definicím?

První část práce je věnována základním pojmům problematiky, zejména pravicovému extremismu, fašismu, neofašismu, nacismu a neonacismu, rasismu a antisemitismu, zkoumání rozdílů mezi jednotlivými pojmy, ale i zkoumání jejich obsahu. Nejedná se o pouhé teoretizování na akademické půdě. Rozlišení mezi jednotlivými pojmy, zejména mezi radikalismem a extremismem má své praktické dopady. V době, kdy se množí projevy extremismu, nabývá jeho odlišení od radikalismu zásadní význam. V této části jsem nejvíce vycházel z literárních zdrojů Miroslava Mareše – Pravicový extremismus a radikalismus v České republice, Terorismus v České republice, Symboly používané extremisty na území České republiky v současnosti, dále pak Jana Chmelíka – Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Jana Charváta – Současný politický extremismus a radikalismus.

---

¹ SRB, V., HIRTLOVÁ, P. *Radikalismus a jeho projevy v současném světě*. Kolín, 2007. s. 203.

Druhá část práce se zabývá aktuálními projevy extremismu v české společnosti. Jaká je současná scéna extremismu v České republice? Je tomuto jevu věnována odpovídající pozornost, nebo je považován za jev okrajový? Má obecně česká veřejnost povědomí o antisystémových stranách a projevech extremismu v České republice? Jaký je význam antisystémových stran v demokratické společnosti, může být za určitých podmínek jejich subverzní funkce pozitivní? V jakém stádiu vývoje se nachází extremismus v České republice? Při zkoumání extremismu a jeho projevů nelze opomenout bezpečnostní politiku státu, otázky vnitřní a vnější bezpečnost, formy boje s extremismem a důsledky zásahu státu proti extremismu.

S problematikou extremismu úzce souvisí problematika rasismu a antisemitismu, které jsou vnímány jako jeho součásti, i když rasismus má širší společenské příčiny. Odpověď na tyto otázky jsem nečastěji hledal na internetových stránkách Národní strany, Národní gardy, Dělnické strany, Českého statického úřadu a dále jsem pak čerpal z děl Jana Charváta – Současný politický extremismus a radikalismus, Miroslava Mareše – Pravicový extremismus a radikalismus v České republice, Symboly používané extremisty na území České republiky v současnosti a Štefana Danicse – Extremismus.

Jsou současný stav společnosti, ekonomická nestabilita, existenční nejistota, rigidita sociální stratifikace, neprostupnost sociálních skupin a s tím spojená nespokojenost části mladých lidí příčinami současné xenofobní agresivity části populace?

Poslední parlamentní volby, jejich výsledky, ale i malá účast voličů signalizují nespokojenost občanů se stávajícími společenskými poměry. Tato nespokojenost vytváří prostor antisystémovým stranám s jejich tribunskou funkcí. Nespokojenost, pocit části populace, že je vyloučena z účasti na politice, resp., že nemá možnost politické dění ovlivnit, umožňuje antisystémovým stranám stát se jejich tribunem. Jsou to právě projevy nespokojenosti ve své vyhraněné a negativistické podobě, které umožňují extremismu mobilizovat a organizovat odcizené sociální skupiny, případně subkultury? Každý projev extremismu, ať už pravicový, či levicový má svého „nepřítele“, „obět“ ať už vnější nebo vnitřní. Události posledních měsíců naznačují, že v České republice sílí projevy pravicového extremismu zaměřeného proti romskému, (ale nejen romskému) etniku. Sílí i projevy antisemitismu. Objevují se antisemitská hesla a nápisy. Zkoumáním těchto projevů se zabývá druhá část práce.

Součástí práce byl výzkum realizovaný dotazníkem. Výzkum nebo spíše sonda, byl zaměřen na obecnou povědomost občanů o projevech extremismu v české společnosti, znalost extremistických stran, hnutí a symbolů. Současně se zabýval postoji veřejnosti k projevům extremismu a tím, zda se občané cítí ohroženi extremismem.

Závěrem si autor položil otázku, zda je multikulturalismus jako teoretický model a praktická politika usilující o názorovou pluralitu v podmínkách globálního světa řešením problému extremismu.

Nelze odvozovat, že v rámci této práce budou nalezeny vyčerpávající odpovědi na všechny výše uvedené otázky. Jejím smyslem je upozornit na aktuálnost extremismu jako společenského jevu v současné české společnosti, na nebezpečí a rizika, která s sebou přináší podcenění a lhostejnost k jeho projevům.

1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1.1 Pravicový extremismus

Charakteristickým znakem každé moderní společnosti je pluralita názorů a postojů. Na rozdíl od „běžného občana“ se určitá část lidské společnosti přiklání k extrémním postojům a tyto postoje se snaží více či méně razantně prosazovat.

Extremismus je vysoce frekventovaný pojem nejen v médiích, ale i ve společnosti samé. Definice extremismu existuje mnoho, přičemž i samotný extremismus má mnoho podob a neustále se vyvíjí. Znalost problematiky vyžaduje znalost různorodosti přístupů a vymezení pojmu extremismus. Lze vůbec extremismus definovat? Pokud ano, jaké jsou jeho charakteristické rysy?

Extremismus (z lat. *extremismus* – nejzazší obvod, konec, tedy okraj a v přesném smyslu krajnost, okrajovost ve významu přehnanosti, přemrštěnosti, nepřírozenosti, jejímž opakem je střed coby prostředek ve smyslu umírněnosti, zdrženlivosti, vyváženosti jako důsledku rovnovážnosti) představuje krajně radikální postoj, který vztah mezi realitou a poznáním převádí na jediný problém – útok na politickou moc, na jakoukoliv cestu ke státní moci, na zásadní změny v její dělbě, kontrole a i realizaci.

Termín extremismus charakterizuje „nemorální“, „neslušnou“ a nebezpečnou činnost, kterou nelze v žádném případě tolerovat, zejména, je-li spojena s ideovými protivníky. Vzhledem k tomu, že toleranční mez je ryze subjektivní veličina, panují mezi jednotlivými názory na extremismus rozpory. Většinou jsou tak hodnoceny velmi nápadné, nebezpečné a odpudivé činy. Extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti. Ve stádiu, v němž značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně.²

Podle další definice extremismu jde o mnohvrstevní fenomén, který je vyvoláván mnoha příčinami sociálního, ekonomického, ideologického, náboženského, etnického a ekologického charakteru nebo kombinací těchto příčin. V důsledku toho, že extremisté věří ve svou pravdu a jsou ochotni ji prosazovat legálními i nelegálními prostředky, včetně násilí a vzhledem ke skutečnosti, že se problémy a sociální napětí vyhrocují a vedou ke konfrontaci se státní mocí, mohou organizovaně a záměrně způsobit ve

---

² CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*, Praha, 2000, s. 6.

společnosti politickou krizi, jejímž cílem je oslabit a zdiskreditovat státní moc, a tím vytvořit příznivé podmínky pro realizaci jejich mocensko – politických cílů.³

V sociologické rovině je extremismus definován „souhrnem určitých sociálně-patologických jevů, vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin, s převažujícím odmítáním základních hodnot, norem a způsobů platných v společnosti.“

Kromě teoretických vymezení extremismu existují i jeho vymezení státně normativní. Aktuální normativní vymezení extremismu obsahuje nařízení Ministra vnitra České republiky, v jehož smyslu se extremismem rozumí „verbální, grafické, fyzické, nebo jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími ze všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými prvky netolerance, hlavně rasové, národnostní, náboženské, ale i obdobné nesnášenlivosti, které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku anebo veřejnému pořádku.“ „Normativní“ vymezení extremismu státními orgány zahrnuje i kategorii útoku proti demokratickému uspořádání společnosti. M. Mareš při charakteristice extremismu vychází z podobné definice zejména německých autorů a to, Backesa a Jesseho, kteří chápou „politický extremismus jako antitezi k demokratickému ústavnímu státu a v tomto směru slouží pojem k označení antidemokratických názorů.“⁴

O tom, jak se mohou názory na teoretické vymezení extremismu lišit, lze názorně demonstrovat na následujících autorech. Německý odborník Backes hovoří v rámci teorie extremismu o samostatné vědní disciplíně s vlastní fenomenologií, etiologií a terapií. Zcela jiný názor zastává například Klaus von Beyme, podle kterého nelze o teorii extremismu uvažovat z důvodu, že nesplňuje kritéria vědeckosti. Neexistuje tedy jednotnost názorů ani pokud jde o tak základní otázku, zda lze vůbec extremismus zkoumat, a pokud ano, v jakém rozsahu a na jakém základě. Navíc současné výzkumy extremismu odrážejí především situaci v západní Evropě a nelze je bez dalšího aplikovat na východoevropské prostředí. Postkomunistický prostor a české prostředí mají svá specifika, které je nutno při výzkumu extremismu brát v úvahu. Jsme schopni tato specifika a odlišnosti rozpoznat a definovat, nebo jsme natolik zatíženi svou vlastní minulostí a současností, že nám mohou jisté formy extremistických projevů uniknout?

Obecně lze tedy říci, že jsou projevy extrémních jedinců zpravidla z hlediska stability společnosti nezávažné. Pro stabilní společnost, která má zabudovány pevně

---

³ DANICS, Š. *Extremismus*, Praha, 2003, s. 9.

⁴ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*, Brno, 2003, s. 21.

prvky demokracie ve svých základech, představuje extremismus okrajový problém, který přesto nelze podceňovat. Za nežádoucí jev je považována lhostejnost části veřejnosti k projevům extremismu a jejich přecházení jako nedůležitých, nebo dokonce sympatie k těmto projevům. Jak uvádí P. Fiala: „V takovémto případě se jedná o nebezpečný a protispolečenský jev, který může vést k politické destabilizaci společnosti.“⁵

Je-li složité vymezit samotný pojem extremismus, je ještě složitější a náročnější určit, kdo je extremistou a kdo není. Hranice mezi extremismem a normalitou je velmi široká a nejasně formulovaná. To, co je považováno například v Evropě za extremistické, nemusí být považováno za extrémistické v Asii nebo v Africe. Ve světě existuje mnoho nejrozličnějších skupin a hnutí, které mohou být z pohledu Evropana označeny za extremistické, z pohledu společnosti a místa, kde působí, jsou však považovány za normální a nevybočující z rámce běžných norem.

Extremismus je fenoménem moderní doby, jehož přesné vyhraničení je takřka nemožné. Stávající definice extremismu jsou zčásti ovlivněny profesním zaměřením autorů. Žádné z řady vymezení tohoto pojmu není přesné a obecně uplatnitelné. Jedna z nejobecnějších a nejpřesnějších definic v českých podmínkách byla vypracována Institutem pro kriminologii a sociální prevenci. Tato definice charakterizuje extremismus jako „Souhrn určitých sociálně patologických jevů vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob (extremistů)“.⁶ Důvodem počátečního vzniku a samotné existence různých skupin a hnutí, které lze nazvat extremistickými, jsou odlišné názory a odlišná ideologie těchto skupin od názorů a ideologie většiny společnosti. Jako jednotící prvek těchto skupin a hnutí je proklamované odmítání základních hodnot, norem a způsobů chování formujících současnou společnost.

Extremismus můžeme dělit podle několika základních hledisek:

A) Podle objektu napadení

- a) útočící na ústavnost a státní zřízení státu či republiky,
- b) hrubě narušující občanské soužití,
- c) útočící na život a zdraví občanů státu,
- d) rasistický (rasově motivovaný).

B) Podle formy uskutečňování

- a) verbální,

---

⁵ FIALA, P. *Politický extremismus a radikalismus v ČR*, Brno, 1998, s.19.

⁶ MAREŠ, M.: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=132> (staženo 01.11.2008)

- b) násilný,
- c) grafický.

C) Podle stádií vývoje

Ve vývoji extremismu jako sociálního jevu je možné všeobecně pozorovat **tři základní stádia**:

I. stádium je charakterizované pudovostí, iracionalitou, a úplnou absencí strategického plánování vlastních akcí. Často vychází z pocitu ohrožení. Aktivity které jsou motivovány sociálně, rasově, etnicky a nebo národnostně jsou zaměřené na osoby, které agresor vnímá jako reprezentanty skupiny, které negativně hodnotí. Toto samozřejmě platí jen o takových formách extremismu, které si zvolili jako cestu řešení násilí.

II. stádium je charakterizované cílenými snahami o dílčí nebo komplexní změnu společenského a politického uspořádání, spojeného se spolčováním, plánováním a propagací těchto snah. Pro tyto aktivity je typická vysoká míra demagogie, pohrdání zákony, znevažování humanitních principů a preference radikálních metod.

III. stádium je vznik politické strany, která na základě jasně formulované ideologie a programů směřuje k uchopení moci a později ke změně politického systému. Je to vrcholné stádium vývoje extremistických postojů. Pro extremistické programy je charakteristické, že nabízejí rychlé a jasné řešení složitých společenských problémů, což vyvolává mezi širokými vrstvami málo zorientovaného obyvatelstva pozitivní odezvu.⁷

D) Podle ideové motivace

Extremistické aktivity je možné podle ideové motivace rozdělit do tří základních skupin:

- a) **levicové,**
- b) **pravicové,**
- c) **náboženské.**

Tato klasifikace je však pouze pomocné kritérium pro lepší orientaci v problému, neboť samotný extremismus tak vyhraněné dělicí roviny nemá a jednotlivé extremistické proudy se výrazně prolínají. Přívrženci levice a pravice se inspirují hodnotami příznačnými pro tyto směry. Oproti tomu pohnutky náboženských extremistů jsou daleko širší a nejsou někdy zcela vyhraněné.

---

⁷ MILO, D. *Rasistický extremismus ve Slovenské republice*. Bratislava, 2004, s. 15.

Na základě předcházejícího rozdělení extremistických aktivit do základních skupin je zřejmé, že tyto aktivity se odlišují svou složitostí a obsahem. Některé z těchto aktivit spočívají **pouze v nerespektování a narušování určitého společenského pravidla, jiné usilují o změnu tohoto pravidla.** Ve své podstatě nekomplikované aktivity prvního typu, které často probíhají bez přípravy, tedy spontánně, lze podle výběru cíle zařadit do některé z výše uvedených skupin. Pro tyto aktivity je typické, že jejich nositelé vzhledem ke svému sníženému sebeovládání nebývají schopni komplikovanější a plánovité činnosti a k těmto činům dochází spontánně, bez předchozí přípravy. Tyto většinou neskrývané aktivity jsou ve vztahu ke společenským pravidlům sice nežádoucí, ale neusilují o změnu, nebo odstranění stávajících společenských norem. V těchto případech hovoříme o tzv. „nepolitickém extremismu.“ Nositelé těchto aktivit se politicky neangažují a neusilují o změnu. Naproti tomu aktivity druhého typu, které usilují především o změnu společenských pravidel a změnu společnosti v rámci vyznávané ideologie, jsou složitější. Tvoří souhrn nejrůznějších koordinovaných činností, jejich důležitou složkou je plánování a organizace. Vzhledem k tomu, že jsou ve vztahu ke společenským pravidlům destruktivní, probíhají často utajeně a mohou být dokonány až ve vzdálené budoucnosti, bývají řazeny do skupiny tzv. „politického extremismu.“⁸

Většina aktivit „nepolitického“ extremismu směřuje **proti osobám pro jejich odlišnost, jako je barva pleti, fyzická kondice, oděv, chování apod.** Tyto akty agrese, jejichž iniciátorem je uvědomění si „odlišností“, jsou označovány jako **xenofobní extremismus.** Xenofobní extremismus je jedním z průvodních jevů existence komunity, tvořené osobami sdílejícími určité společné hodnoty, kde nejznámějšími formami jsou etnikum, stát, národ nebo rasa. Obdobné komunity vytvářejí například i příznivci sportovních klubů. Jsou zaměřeny vůči cizím osobám, které jsou nositeli těchto aktivit považovány buď za nebezpečné nebo jsou jim přisuzovány negativní vlastnosti.

Zvláštní pozici zaujímají extremistické aktivity, které vyvíjejí nezletilci. Mladí lidé vyjadřují svůj odstup od světa „dospělých“, jehož zásady odmítají přijmout, nejrůznějšími způsoby, včetně vandalství apod. Jsou také přístupni novým myšlenkám, jsou snadno ovlivnitelní. Je pro ně typické, že vzhledem ke své duševní nevyzrálosti, spojené s nekritičností, přejímají odlišné názory většinou vytržené z kontextu a prosazují je se značnou radikálností. Vzhledem k tomu, že mladiství jsou obecně náchylní k riskování, neuvědomují si nebezpečí, které hrozí jim nebo jiným osobám.

---

⁸ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*, Praha 2001, s. 7-8.

Odpor vůči autoritě, který je typický pro generační konflikt, nabývá někdy rozsáhlých rozměrů a přechází i do politické oblasti. Nefunkční vazby mezi „společností dospělých“ a nedospělci, kteří odmítají přijímat obecně uznávané hodnoty a bouří se proti nim, spolu s pocitem bezperspektivnosti vedou mládež k tomu, že si vytváří „svůj“ svět. Vytváří si „svůj hodnotový žebříček“. Výrazem odporu může být například diskotéková kultura spojená s užíváním drog, grafit apod.. Takové počínání nabývá v některých případech zvláštního charakteru, stává se masovým a svým radikálním postojem i extremistickým. Tato subkultura je určitou formou protestu vůči společnosti, který v souvislosti s jejím vývojem nabývá různých forem (zaniklé hippies, opovržení punks, agresivita skinheads). Jejich protest se ideologizuje a přechází do zóny politické. V této souvislosti je třeba uvést, že negativisticky zaměřená mládežnická hnutí jsou snadno manipulovatelná a zneužitelná i zneužívaná zejména již existujícími extremistickými hnutími.

Součástí teorie extremismu je kromě vymezení samotného pojmu extremismu i vymezení dalších základních pojmů:

Politický extremismus - extremismus, který je zaměřen proti základním hodnotám, pravidlům a institucím demokratického ústavního státu s výraznými prvky názorové nesnášenlivosti a odmítání kompromisních řešení.

Náboženský extremismus - extremistické jednání příznivců nebo členů skupin, zejména sekt, popřípadě náboženské hnutí, ovlivněné především náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí či jiným závažnějším porušováním právního řádu či jednáním označovaným za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí.

Extremistická skupina - skupina, která má určitou strukturu a je zaměřena na stejnou ideologii se zaměřením na tzv. politický extremismus.

Hnutí (extremistické hnutí) - neoficiální, více či méně pevné sdružení občanů podobných nebo stejných extrémních názorů na společenské vztahy, postavení člověka ve společnosti, postavení národa, náboženství, usilující o prosazení svých názorů a cílů, a to i za využití různých i protiprávních prostředků.

Politické hnutí - chápáno ve významu právnické osoby, vznikající na základě zákona o sdružování v politických stranách a hnutích.

Nacionalismus - politický směr, podle kterého je základní společenskou jednotkou „vlastní národ“, který je nadřazen nad ostatními. Jedná se o politický směr, který může mít liberální, konzervativní, šovinistickou i separatistickou podobu.

Politický radikalismus - politický směr a hnutí s absencí prvků násilí jak v jednání, tak i v proklamacích. Jde o politické postoje, které nevedou k odstranění demokratického systému společnosti a pohybují se v rámci daného ústavního systému. Radikálové nejsou extremisté, jelikož „se snaží být legální opozicí vůči dané vládě s tím, že existence takové opozice je nutnou a nezbytnou podmínkou fungování každé skutečné demokracie“⁹. V tomto smyslu je jistá míra politického radikalismu do určité míry nezbytným předpokladem rozvoje společnosti. Brání její stagnaci.

Politický populismus - v souvislosti s extremistickými nebo radikálními názory a postoji, vyjadřuje úsilí o získání přízně občanů bez ohledu na věc samu. Zjednodušeně podaný problém bezohledně zaměřený na efekt a demagogii. Představuje spíše metody a způsoby oslovení lidí, jakož i získání veřejné podpory v úsilí o dosažení státní moci.

Rasa - skupina lidí lišící se od jiné skupiny různými typickými znaky, které se týkají výšky, tvaru očí, tvaru nosu, rtů, různých temperamentů a kultury.

Rasismus - nevědecká teorie tvářící se jako věda předpokládající, že etnický a biologický původ určuje kulturní, psychickou povahu populací, které se vzájemně dělí na „arijskou vyšší vrstvu“ a necivilizovanou „nižší vrstvu“. Jedná se hlavně o zdůraznění nadřazenosti bílé rasy „arijské“ nad ostatními „méněcennými“.

Tzv. Rasismus naruby - termín, který je uplatňovaný s násilím různých menšin vůči majoritní skupině obyvatelstva, nebo také s násilím minorit vůči majoritám, které je považováno ve společnosti za projev rasové nesnášenlivosti.

Xenofobie – „nedůvěra ke všemu novému, cizímu, charakteristické jsou projevy odporu, nepřátelství. Nejčastějším projevem je odpor vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, projevující se nepřátelstvím proti cizincům, imigrantům, uprchlíkům apod. Jde o obecný termín užívaný pro charakterizování různých projevů extremismu.“¹⁰

1.2 Fašismus a neofašismus

1.2.1 Fašismus

V politických diskuzích se slova „fašismus“ a „fašista“ často užívají nepřesně a nejasně, obvykle jako univerzální politická nadávka. Všeobecně se užívá pojmu „fašista“ jako synonyma a myslí se jím každý, kdo má nebo vyjadřuje netolerantní či

⁹ SRB, V., HIRTLOVÁ, P. *Radikalismus a jeho projevy v současném světě*. Brno, 2007, s. 55.

¹⁰ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha, 2001, s.10.

neliberální názory. Fašismus je obvykle spojován s represí, jde však o pojem širší. Teoretici fašismu se nechali inspirovat konkrétními teoriemi a hodnotami. Fašistické režimy v 20. a 30. letech tohoto století vytvořily historicky nové formy politické vlády. Slovo fašismus je odvozeno od „fascis“ svazků prutů, které se nosily ve starém Římě před konzuly jako znak jejich autority. Ještě v 90. letech 19. století se slovem „fascio“ označovaly politické skupiny, obvykle revoluční socialisté. Až Mussolini začal používat tento termín k pojmenování polovojenských ozbrojených jednotek, které zformoval během 1. světové války a po ní, a slovo „fascismo“ získalo jednoznačný ideologický význam.

Za základní prvky fašismu lze považovat:

- „*pocit zdrcující krize, kterou není možno vyřešit tradičními prostředky;*
- *přednost má kolektiv, vůči němuž má člověk povinnosti, které jsou nadřazeny veškerému dalšímu právu, ať již individuálnímu nebo všeobecnému, a dále též podřízenost individua kolektivu;*
- *přesvědčení, že vlastní kolektiv je obětí, tedy pocit, jenž ospravedlňuje jakýkoli čin v boji s nepřítelem, ať již vnitřním či vnějším, a bez ohledu na zákonnost či morálku;*
- *hrůza z úpadku vlastního kolektivu, jenž může být způsoben leptavým účinkem individualistického liberalismu, třídních konfliktů a vlivem cizáckých živlů;*
- *potřeba pevnější integrace očištěného společenství na základě konsensu, pokud možno, ale v případě nutnosti též cestou výlučného násilí;*
- *potřeba autority uplatňované přirozenými vůdci (vždy muži), jež nachází vyvrcholení v národním vůdci, jenž sám je schopen být ztělesněním kolektivního osudu;*
- *nadřazenosti vůdcových instinktů nad abstraktním a všestranným rozumem;*
- *krása násilí a působivost vůle, jsou-li využívány ve jménu prospěchu kolektivu;*
- *právo vyvoleného lidu ovládat jiné populace bez omezení ze strany jakéhokoli lidského či božího zákona, právo, které je ustanoveno jedině na základě zdatnosti kolektivu v darwinovském zápase.“¹¹*

Fašismus a jeho ideologie je dítětem 20. století, konkrétním výplodem doby mezi dvěma světovými válkami. I když vznik fašistických idejí se datuje již do 19. století, soudržnou ideologií se stal až v období 1. světové války a to zejména pod vlivem

---

¹¹ PAXTON,R.O *Anatomie fašismu*. Praha, 2007, str. 50-51.

kombinace války a revoluce. Nejvýrazněji se fašismus projevil v Itálii a v Německu. V Itálii vznikla Fašistická strana v roce 1919. Její vůdce Benito Mussolini byl v roce 1922 jmenován premiérem vlády a v roce 1926 vznikl fašistický stát jedné strany.

Německá nacionálně socialistická dělnická strana známá jako nacistická strana, založená v roce 1919 pod vedením Adolfa Hitlera, převzala styl Mussoliniho fašistů a spojila ho s rasismem. Hitler se stal německým kancléřem v roce 1933. V průběhu necelého roku se mu podařilo přeměnit Německo v nacistickou diktaturu. Prosazení Hitlera a ideologie fašismu v tak krátkém časovém úseku a v tak širokém rozsahu umožnila hospodářská krize, která propukla roku 1929 a postihla celý svět.

„Jako většina „revolucionářů“, mohl rozvinout křídla pouze ve zlých dobách, nejprve, když trvala nezaměstnanost, hlad a zoufalství a později, když masy trpěly válkou.“¹²

Otázky původu a významu fašismu jsou v centru zájmu a často i vášnivých sporů historiků, politologů, sociologů dodnes. Vznik fašismu zřejmě nelze přičítat pouze jedinému faktoru. Fašismus vzniká ze složité souhry historických a politických sil v meziválečném období. Přesto je jeho rychlý vzestup a rozšíření mezi masy pro teoretiky různých vědních oborů dodnes záhadou. Navzdory několika stovkám odborných publikací se příčiny tak rychlého rozšíření a ovlivnění mas nepodařilo odhalit. I z tohoto důvodu představují jeho současné projevy aktuální nebezpečí.

Fašismus vzniká v konkrétních společensko ekonomických podmínkách konkrétního historického období:

1. Demokratické vlády byly ustaveny v mnoha částech Evropy docela nedávno.

Demokratické politické hodnoty ještě nestačily zaujmout místo starých autokratických hodnot.

2. Fašistická hnutí získávala své členy a podporu většinou z nižšího středního stavu. V jistém smyslu byl fašismus „vzpourou maloburžoasie“. Což do jisté míry vysvětluje i nepřátelství (xenofobii) fašismu ke kapitalismu i ke komunismu.

3. Období po 1. světové válce bylo silně ovlivněno Říjnovou revolucí a obavami majetných tříd z rozšíření sociální revoluce do celé Evropy. Fašistické skupiny nepochybně čerpaly finanční i politickou podporu od podnikatelských kruhů.

4. Světová ekonomická krize v 30. letech zasadila již i tak křehkým demokraciím ránu z milosti. Rostoucí nezaměstnanost a bankroty vytvořily atmosféru krize a pesimismu, kterou dokázali využít političtí extremisté a demagogové.

---

¹² SHIRER L.W. *Vznik a pád třetí říše – historie hitlerovského Německa*. Praha, 2006, str.48.

5. 1. světová válka nevyřešila mezinárodní spory a nepřátelství a nechala po sobě hořké dědictví frustrovaného nacionalismu a touhy po odplatě. Nacionalistické tendence byly nejsilnější u poražených „chudých“ národů (např. u Němců) nebo v zemích, které byly hluboce roztrpčeny podmínkami Versailleského míru (v případě Itálie a Japonska, ale i Maďarska).

Fašistické režimy nesvrhlo lidové povstání ani protesty, ale porážka ve 2. světové válce. Tato skutečnost může být jedním z důvodů, proč má neofašismus kořeny právě v těchto zemích. Ideologický nepřítel byl nepřítelem vnějším.

Po roce 1945 dosahovala fašistická hnutí jen malých úspěchů, což některé pozorovatele vedlo k závěru, že fašismus byl jen specificky meziválečným jevem, který vznikl díky jedinečné kombinaci historických a politických podmínek, a byl charakteristický jen pro toto období. Za realističtější však lze mít názory, které považují fašismus za všudypřítomné nebezpečí a jeho kořeny nacházejí v psychologii člověka. Moderní civilizace přinesla větší osobní svobodu, ale i riziko z osamocení, izolace a nejistoty. V dobách krize mohou proto jednotlivci uniknout od svobody a hledat bezpečnost u všemocného vůdce nebo totalitního státu. Politická nestabilita nebo ekonomická krize jsou schopny vytvořit takové podmínky, v nichž by se fašismus mohl obrodit. Po pádu komunistických režimů byly vyjadřovány značné obavy z možného růstu neofašismu v některých částech východní Evropy. Ekonomická zaostalost, politická nestabilita a národnostní neshody byly živnou půdou fašismu v minulosti, bylo by proto nebezpečné podceňovat možnost oživení fašismu v budoucnosti. **Situace je o to aktuálnější, že jisté ekonomické a politické paralely mezi obdobím nástupu fašismu a současnou ekonomickou a finanční krizí a aktivizací neofašistických skupin a hnutí nelze přehlédnout.**

1.2.2 Neofašismus

*„Termínem neofašismus označujeme fašistické skupiny vzniklé po druhé světové válce. V mnoha ohledech ale panuje, pokud jde o tento termín, nejistota, neboť je často používán velmi volně“.*¹³

Někteří politologové používají výraz „neofašismus“ obecně pro označení všech ultrapravicových radikálních nebo extremistických skupin, včetně neonacistů, jiní rozlišují termíny neofašismus a neonacismus. Rozlišení stěhuje i fakt, že sami příznivci

---

¹³ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 74.

těchto hnutí často nečiní rozdíly mezi neofašismem a neonacismem a podílejí se na aktivitách, které jsou jak neofašistické, tak i neonacistické. V mnohých projevech se zmíněné směry překrývají a doplňují. Za jejich hlavní a spojovací články lze považovat zejména autoritářství, antiliberalismus, antikomunismus, antisemitismus nebo antisemitismus.

Historické návaznosti - všechny neofašistické skupiny se obvykle ve svém zaměření odvolávají na jistou historickou návaznost (Mussolini v Itálii, Franko ve Španělsku, Salazar v Portugalsku). V České republice se tato hnutí odkazují na osobu generála Radoly Gajdy a tím i na Národní obec fašistickou. V současné době je této skupině nejbližší filozofie Le Pena z Francie a Jörga Haidera z Rakouska. Uvedené skupiny udržují vzájemné kontakty i kontakty s intelektuálně laděnými skupinami nacionalistického či konzervativního charakteru.

Ideologie neofašismu - „*Neofašismus navazuje na původní fašismus, respektive na ty jeho prvky, které jsou v současné době akceptovatelné. Neofašisté tedy obvykle nezdůrazňují totalitní povahu svého učení a často se vyhýbají i propagaci násilí.*“¹⁴

Ideologie neofašismu se opírá hlavně o myšlenky nacionalismu, šovinismu, antikomunismu a antidemokratismu. Neofašisté se snaží ve svých projevech napadat a kritizovat nepružný parlamentní systém, poukazovat na korupční skandály a nedostatky v činnosti stávajících vládních struktur.

Hlavním krédem neofašistů je silný, zdravý a jediný národ. Jejich rétorika má výrazně xenofobní a rasistický charakter. Na druhé straně jsou některé jeho projevy například antisemitismu, méně otevřené, a zdánlivě těmito hnutími méně akceptované. Neofašisté antisemitismus nahrazují antisemitismem, tedy především kritikou státu Izrael a jeho politiky.

Jedním ze stěžejních prvků ideologie neofašismu je zpochybňování rozsahu holocaustu, i když výslovnému popírání se snaží vyhnout. Do obdobné kategorie lze zařadit i odpor neofašistů k narkomanii a homosexualitě. Trest smrti pro drogové dealery a postavení homosexuality mimo zákon patří ke standardním požadavkům neofašistické politiky. S ohledem na zvyšující se počet osob závislých na omamných a psychotropních látkách a destruktivní činy těchto osob je tato jejich politika značně populistická.

---

¹⁴ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha 2007, s. 75.

Jak neonacisté, tak neofašisté ostře vystupují proti antagonistickým ideologiím, zejména levicové, zastoupené především komunismem. Komunismus sebou přináší dle názoru neofašistů ateismus, amoralismus, nekulturnost, neuznání soukromého majetku, internacionalismus. Komunismus představuje podle neofašistů nejhorší režim, jaký kdy existoval, a proto je nutné proti němu vystupovat i silou. S ohledem na moderní dějiny českého státu, snahy postavit komunistickou stranu mimo zákon, přestavují tyto názory značné nebezpečí tím, že se mohou stát prostředkem politického boje a mohou být v jeho rámci využity, případně zneužity. Navíc u neofašistů demokracie nepředstavuje funkční model řízení společnosti a je třeba ji nahradit výkonnějším modelem.

Symbolika extremismu

Symbolika extremismu si zasluhuje zvýšenou pozornost nejen z důvodu, že je jedním z prostředků jeho propagace, ale i z důvodu bouřlivého rozvoje extremismu a možných právních důsledků užívání některých symbolů (např. trestní odpovědnost za propagaci fašismu). Symbolem se může stát téměř vše a symboly se mohou stát pro některé skupiny výrazem kolektivní identity a vyjádřením jejich mocenských ambic. Podrobný rozbor symboliky není však předmětem této práce. Zde je zmíněn pouze význam této symboliky. Podrobný rozbor by svým rozsahem vydal na samostatnou publikaci. Symboliku u těchto hnutí nelze opomenout pro její zásadní význam.

Např. neofašismus využívá ve své činnosti ke své propagaci a svému zviditelnění řadu symbolů. Symbolika neofašismu vychází z původního symbolu italského fašismu, svazku liktorských prutů s vetknutou sekerou jen zřídka, a to proto, že zdánlivě odmítá sepětí s historickým fašismem. Raději využívá národní symboly jako např. barvy státního znaku u symbolů zaniklého národního korporativismu. Pro veřejná vystoupení volí např. neofašisté jednotné oblečení, a to tmavou košili právě z důvodů historické návaznosti. U neofašismu nemá problematika symbolů tak zásadní význam jako je tomu u neonacistů.

„Neofašistická ideologie se v mnoha případech významně blíží ideologii neonacismu, nelze je ale ztotožnit, Podobnost spočívá ve stejné adoraci autoritářství, rasismu a agresivního antikomunismu, rozpory mezi oběma ideologiemi existují naopak v chápání role nacionalismu a revolučnosti. Zatímco neofašisté akceptují politický konzervativismus a vycházejí z nacionalismu, neonacisté požadují revoluci a nacionalismus odmítají ve prospěch panárijského rasismu.“¹⁵

---

¹⁵ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha 2007, s. 78.

Otevřeně fašistické organizace po roce 1990 v České republice

Společenské poměry v Československu do roku 1989 bránily rozvoji radikálních politických hnutí, přestože zde jejich zárodky existovaly. Po roce 1989 dochází k prudkému rozvoji různých extremistických proudů a skupin, které hledaly vzory u současných zahraničních organizací, ale i v původních českých skupinách z období první republiky či protektorátu. Vznikají subjekty jak registrované, tak neregistrované, v případě otevřeně fašistických organizací zásadně neregistrované.

Českou krajní pravici lze podle Charváta rozdělit do tří základních kategorií:

- a) populisticko - nacionalistická pravice (Národní strana),
- b) skupiny fašisujícího směru (Vlastenecká fronta),
- c) neonacistické skupiny (Bohemia Hammer, Skinheads).

Krajní českou pravici charakterizuje vysoká míra heterogenosti a pružnost, využití moderních přístupů a snaha o podchycení aktivních témat společnosti.

Po roce 1990 vzniká jako první v České republice extremistická organizace **Nová česká jednota**, jejímž zakladatelem byl umělec JUDr. Vladimír Franz. Tato organizace usilovala o výcvik mládeže. Začala vydávat časopis Čech, vydala však pouze první číslo. Hlásila se k českému fašismu a tvořili jí převážně pravicově extremisticky naladěni skinheadi. V současné době již neexistuje. Její členové přešli do jiných podobných organizací.

V tomtéž období vzniká i **Národní obec fašistická - (NOF)**. Jde o nezaregistrovanou organizaci se sídlem v Praze, která se otevřeně hlásí k fašismu, rasismu, antisemitismu, ale i k nacionálnímu socialismu.¹⁶

Národní obec fašistická navazuje programově na odkaz Gajdovy předválečné NOF, od níž přebírá symboliku a rétoriku. Hlavním argumentem odporu proti systému je „židomarxismus“ stávající moci. Organizační zázemní NOF není příliš jasné, organizace má značně konspirativní charakter. Jako jasného vůdce tato organizace nikoho nevyzdvihuje. Blízko má k hudebním skupinám Vlajka a Útok. NOF se obrací k českým tradicím. Ve svých tiskovinách přejímá propagandistické postupy českého předválečného a protektorátního fašismu, včetně publikování protižidovských Rélinkových kreseb v časopisech Stráž říše a Agresor.

NOF je personálně provázána s asi nejvýznamnější českou neonacistickou skupinou **Vlajka**, která se již svým názvem hlásí k někdejší významné české fašistické

---

¹⁶ FIALA, P. *Politický extremismus a radikalismus v České republice, Brno 1998, s. 244.*

organizaci. Členové hnutí oslavují ve svých písničkách jak vůdce prvorepublikových fašistů Radalu Gajdu, tak mezinárodně uznávané představitele neonacisticky orientované části subkultury skinheads. NOF je personálně, ale i ideově blízká neonacistickým skinheadským organizacím, jako je například B.H.S. Nelze vyloučit spolupráci NOF s ideově blízkým **Hnutím národního sjednocení – (HNS)**, které není registrováno u Ministerstva vnitra ČR.

HNS vzniklo v r. 1996 a jeho neskrývaným vzorem jsou fašistické režimy Franca a Mussoliniho. Do programu HNS je zahrnut antisemitismus a rasismus, na které je kladen zvlášť velký důraz. Jde o hnutí otevřeně antisemitské a rasistické. Usiluje o sjednocení všech organizací, které se označují za tzv. „nacionalistické“. Jako svůj cíl veřejně deklaruje zákaz potratů a pornografie, radikální řešení drogové problematiky a projevů anarchie, zastavení přílivu ekonomických uprchlíků ze zemí třetího světa a jejich usídlování v České republice. Odmítá integraci České republiky do EU. Tyto požadavky jsou obsaženy v Základních idejích HNS. Představitelé HNS kladou důraz na „vůdcovský princip“, na vnitřní kázeň, zkvalitnění členské základny a zvýšení funkčnosti organizace. HNS má i militantní tendence a rysy, což je patrné z vytváření paramilitárních jednotek. Vydává časopisy, které navazují na bývalý antisemitský týdeník Politika například Naše čest. Z historie českého fašismu a prvorepublikové krajní pravice přejímá HNS tradiční hesla: „Za Boha – Za Národ“, „Blaho vlasti budiž nejvyšším zákonem“. Nejdůležitějším heslem agitace HNS je antisemitismus, k jehož prostředkům patří:

- a) poukazování na údajný židovský rasismus,
- b) odhalování židovských světovládných ambicí,
- c) popírání holocaustu.¹⁷

Ze stručného popisu jednotlivých skupin a hnutí je zřejmé, že jsou zčásti personálně a ideově propojeny a organizují společné akce.

1.3 Nacismus a neonacismus

1.3.1 Nacismus

„Nacismus je z politického hlediska do důsledku dovedená ideologie rasismu, antisemitismu a německého expanzivního nacionalismu. Nacistický důraz na mýtus jej činí přitažlivým pro mladou generaci i mnoho let po válce.“¹⁸

---

¹⁷ FIALA, P. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno, 1998 s. 240 - 245.

Nacismus vzniká ve stejné době jako fašismus a je jím částečně ovlivněn. Vývoj nacismu byl podstatně delší a ve svém konečném důsledku se nacismus od fašismu v mnoha ohledech a směrech vzdálil. Nacismus vychází z ideového zázemí a praktické politiky německého nacionálně socialistického hnutí dvacátých až čtyřicátých let 20. století, případně z odůvodnění a reálných projevů spolupráce a kolaborace s německými nacisty v různých zemích.

„Původní nacionální socialismus do značné míry vycházel z antipostojů (antiparlamentarismus, antiliberismus, antibolševismus, antikapitalismus, antiegalitarismus, antisemitismus). Tomu odpovídaly základy této ideologie – rasistická doktrína, která umisťovala vlastní lid (Němce, Árijce) na nejvyšší stupeň rasové hierarchie, sociálně-darwinisticky odůvodněný rasový boj.“¹⁹

Historické návaznosti - v roce 1919 vzniká v Německu předchůdkyně nacistické strany pod názvem Německá dělnická strana (DAP). Do této strany vstupuje mladý informátor německé armádní rozvědky Adolf Hitler a stává se šéfem propagandy. V roce 1920 se mění DAP na Nacionálně socialistickou německou dělnickou stranu (NSDAP), která začíná otevřeně hlásat filozofii nacismu. Uvnitř NSDAP vznikají takzvané oddíly SS (Schutzstaffel – ochranné síly) a SA (Sturmabteilung – útočné oddíly). Zlomovou událostí se stává nástup ekonomické krize ve třicátých letech. Stav společnosti, neschopnost vlády řešit ekonomické problémy a vzrůstající nespokojenost širokých mas, a zejména výše zmiňovaný „antipostoj“ umožnily NSDAP stát se nejsilnější stranou a Hitlerovi říšským kancléřem, a to vše ústavní cestou.

Dalšími historicky významnými daty jsou pro NSDAP 30. 6. 1934, tzv. „Noc dlouhých nožů“, kdy se strana zbavila nejsilnější vnitřní frakce, a rok 1935, kdy byly přijaty tzv. Norimberské zákony, které ve svém důsledku znamenaly legalizaci anistemitismu a rasismu. Jednalo se o zákony o říšském občanství a o „ochraně německé cti a krve“, tzv. zákon o ochraně dědičného zdraví německého národa. Německo mělo být zbaveno Židů jako subjektů ohrožujících „národní čistotu“. Během druhé světové války byly naplno uplatněny eugenické programy směřující k „očištění“ tzv. nordické rasy od nežádoucích prvků. Tyto programy v praxi obnášely násilnou sterilizaci či přímou fyzickou likvidaci nežádoucího obyvatelstva. Hlavní cílem těchto aktivit bylo „konečné řešení židovské otázky“, tj. vyhlazení židovského etnika na všech

---

¹⁸ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 70.

¹⁹ MAREŠ, M. *Terorismus v České republice*. Brno, 2005, s. 132-133.

územních ovládaných nacisty. Jaké byly důsledky těchto aktivit a jak skončili hlavní protagonisté na obou stranách, je všeobecně známo.

Koncem války v dubnu 1945, spáchal Adolf Hitler sebevraždu. Po skončení války proběhl v Norimberku soud s prominentními nacisty. Závěrem byla odsouzena i ideologie nacismu jako ideologie zločinecká. Dodnes je propagace nacismu v evropských státech zakázána. Na druhé straně nutno mít na zřeteli, že k porážce nacismu dochází zvenku, i když hnutí odporu existovala i uvnitř zemí ovládaných nacismem. Navíc v důsledku studené války a nutnosti obnovy západoněmecké armády byla celá řada vysokých vojenských činitelů z výkonu trestu propuštěna, dokonce si stanovovali podmínky rehabilitace. Otázkou je, zda se zde nesečkáváme s některými příčinami vzniku neonacismus.

Nacismus a formování nacistické rasové teorie ovlivnily názory německého filozofa Fredricha Wilhema Nietzscheho (1844-1900) a to „svým učením o nadčlověku, („plavovlasá bestie“), které obsahovalo mimo jiné i volání po likvidaci slabých a představy o novém amorálním člověku obdařeném vůlí k moci a schopností být sám sobě bohem.“²⁰ Nietzscheho však nelze považovat za předchůdce nebo zakladatele nacistické ideologie, jednalo se o filozofa s širokým záběrem. Využito bylo terminologie z jeho děl.

Ideologie nacismu - jednoznačné definování ideologie nacismu je složité a náročnější, než je tomu v případě fašismu. Náročné je i definovat, zda je nacismus jistou formou fašismu nebo spíše samostatnou ideologií.

Nacismus je v odborné literatuře definován kombinací prvků:

- a) antikomunismu,
- b) antiliberalismu,
- c) antidemokratismu,
- d) nacionalismu,
- e) rasismu,
- f) antisemitismu,
- g) agresivní zahraniční politiky,
- h) vůdcovského principu,
- i) víry v pokrok prostřednictvím agrese,
- j) zničení podřadných ras a vytvořením nového „nadčlověka“.

---

²⁰ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha 2007, s. 64.

Specifické pro nacismus je tedy to, že dovedl prvky antisemitismu do logického konce, jakým byl holocaust a dokázal propojit prvky konzervativní ideologie s revolučním nadšením. V tom spočívá současně jeho největší nebezpečnost.

Pokud k identifikaci ideologické základny nacismu použijeme jeho základní literaturu, je dílem zásadního významu bezesporu Hitlerův **Mein Kampf**. Dva základní principy nacismu, které byly v tomto Hitlerově díle definovány představují:

- a) německý, resp. germánský expanzivní šovinismus,
- b) agresivní antisemitismus.

Tyto dva prvky tvoří základní půdorys nacismu. Vše ostatní bylo určeno především k propagandistickým účelům. Složitost nacismu a jeho nejasné znaky umožňují, aby se k této ideologii hlásila celá řada hnutí a politických stran ze všech zemí světa.

S nacismem je úzce spojena jeho symbolika. V nacistické symbolice měly zvláštní význam barvy. Nacismus i neonacismus jsou často ve sdělovacích prostředcích označovány za „hnědý“ fenomén.

„Hnědá – byla barvou, která se stala identifikačním symbolem nacistů pravděpodobně díky rozhodnutí ze schůzky předáků NSDAP v roce 1924 o volbě hnědých uniforem pro SA. V roce 1925 byla určena oficiální barvou NSDAP.

Rudá (červená), bílá a černá – typické barvy pro složení nacistických vlajek a praporů. Jednalo se o barvy převzaté ze symboliky druhé, tzv. Bismarckovy říše z let 1871 – 1918, čímž nacisté deklarovali svoji historickou vazbu na ni. Černá barva byla podle některých interpretací použita jako symbol elity.“²¹

1.3.2 Neonacismus

Neonacismus a neonacisté přímo navazují na hitlerovský nacismus a okrajově se dovolávají italského fašismu či dokonce jihoafrického apartheidu. Soudobí neonacisté se odvolávají i na proklamované návaznosti pseudohistorického charakteru, především na starogermánskou nebo keltskou historii.

„Politicky představuje neonacismus fúzi panárijského rasismu a antisemitismu s militantním antikomunismem a vůdcovským principem nahrazujícím demokracii.“²²

Neonacistická ideologie vychází a navazuje na ideologii Hitlerova Německa a to především v rasové koncepci. Neonacisté však nekladou důraz na národ, ale především na rasu. Neonacisté jsou příkladem extrémního **nacionalismu etnického, nebo přesněji**

²¹ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha, 2006, s.16.

²² CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 79.

rasového, protože je jimi kladen hlavní důraz na „správný rasový původ“. Otevřeně se hlásí k antisemitismu.

Obdobně jako neofašisté se i neonacisté otevřeně staví proti přistěhovalcům a všem imigrantům. Požadují přísné tresty pro drogové dealery, homosexualitu považují za zvrácenost, kterou je nutno nejpřísněji trestat. Na rozdíl od neofašistů se však neonacisté nerozpakují sahat k násilí vůči těm, které označují za své nepřátele. V současné době to nejsou Židé, ale spíše příslušníci etnických menšin (Rómové) a protivníci z opačného politického spektra, tedy především antifašisté, anarchisté a komunisté, proti kterým je jejich odpor zaměřen.²³

Neonacismus a neofašismus se shodují v militantním antikomunismu, odporu k demokracii a volání po společnosti vedené vůdcem. Neonacisté pružně používají slova, která dříve jasně formovala jejich nepřítel, např. termíny „komunista“, „Žid“ nebo „zednář“. Těmito pojmy označují většinou část občanů, kteří nesouhlasí s jejich myšlenkami a ideologií, aniž by se zabývali tím, zda toto označení odpovídá skutečnosti. Etiketizují svého nepřítel. Již sama tato etiketizace představuje nebezpečí.

Antisemitismus v řadách neonacistů

Antisemitismus je nosnou ideou neonacismu, jeho základní tezí. Židé představují pozemské zlo, a proto je nutné proti nim bojovat všemi dostupnými prostředky. Neonacisté chápou každého nepřítel Židů, resp. Izraele, jako svého spojence. Zde začíná i pro některé nepochopitelné, ale logické přátelství. Podpora palestinského boje proti Izraeli je pro neonacisty velice důležitá stejně tak jako jejich obdiv islámských teroristů. Jako příklad těchto projevů souhlasu s terorismem lze uvést internetové stránky, které jsou dostupné na serveru Občanská neposlušnost.²⁴

Vlastní image je pro neonacisty velmi důležitá. Pozitivním vzorem má být neonacista jako silný, hrdý a neohrožený bojovník, který s požehnáním pravých bohů bojuje za bílou rasu proti všem jejím nepřátelům, v první řadě proti Židům. Protivníka (Žida) je pochopitelně nutno nejen porazit, ale zničit, fyzicky vyhladit.²⁵

Podporu terorismu neonacisty nelze podceňovat. Je pouhou náhodou, že část islámských teroristů žila a své útoky si připravovala právě v západní Evropě?

---

²³ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 80.

²⁴ SPOLEČNOST: <http://poslusnost.wordpress.com/> (staženo dne 20.11.2008)

²⁵ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 81.

Neonacismus v České republice

Neonacismus má své stoupence i v České republice. Lze ho rozdělit do několika proudů:

1. „*Neonacismus definovaný na základě svébytnosti a rovnocennosti českého (anebo slovanského) zapojení do transnacionálního (bílého, resp. árijského) hnutí (český neonacismus);*
2. *Neonacismus definovaný na základě podřízenosti českého živlu pangermanismus jakožto vůdčí síle transnacionálního bílého, resp. arijského hnutí (pangermánský neonacismus);*
3. *Na území České republiky se objevují i neonacisté ze zahraničí nečeského původu, a to ve vazbě na aktivity českých ultrapravičáků (demonstrace, koncerty, přátelské návštěvy apod.) i nezávisle na nich.*“²⁶

Symbolika – soudobí čeští neonacisté využívají a užívají značné množství symbolů. Jak bylo uvedeno výše, neonacismus navazuje na nacismus, a to i pokud jde o symboliku. Použitím nacistické symboliky se neonacisté snaží ospravedlnit a učinit společensky přijatelnými tím, že této dávají jiný význam, než měla tato symbolika ve své původní podobě v nacismu. Mnohé soudobé symboly neonacismu jsou novotvary, někdy však v sobě obsahují i původní nacistické motivy.²⁷ Symbolika neonacismu má i svůj význam v propagaci neonacismu.

K vytvoření „bojové atmosféry“ slouží neonacistickým skupinám rozsáhlá propagační činnost, která je zejména realizována:

- 1/ Internetovým působením, tj. především vytvářením stále nových stránek a působením v různých chatech. Internet umožňuje propojení na celosvětovou síť, kde je internetová propaganda, včetně propagace násilné činnosti realizována neonacisty především ze serverů v USA.
- 2/ Hudebními produkcemi (White Power Music – WPA) Bílá síla tj. prostřednictvím koncertů a distribucí nahrávek, a případně i celkovým působením image členů hudební skupiny
- 3/ Distribucí tiskovin.²⁸

Je pochopitelné, že rasistické, xenofobní a antisemitské postoje nejsou příslušníky mnoha krajně pravicových skupin, zejména ve vztahu k okolnímu prostředí, nazývány

²⁶ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno, 2005, s. 147.

²⁷ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha, 2006, s. 8.

²⁸ MAREŠ, M. *Terorismus v České republice*. Brno, 2005, s. 149.

pravými jmény. Často jsou tyto postoje shrnovány pod zástupný termín „vlastenectví“. K tomuto jevu dochází zvláště u skupin, které lze zařadit mezi ultrapravicové se sklony k populismu, případně za neofašistické. Vlastenectví je odvozováno od národní historie, která je vykládána zkresleně a jednostranně s akcenty položeným pouze na některé její aspekty.²⁹

1.4 Rasismus

S problematikou fašismu, neofašismu, nacismu a neonacismu úzce souvisí pojem rasismus. Bez svého nepřítele by tyto ideologie ztratily svůj objekt nenávisli.

„Rasismus je nevědeckou teorií předpokládající, že biologický a etnický původ určuje kulturní, psychickou (mentální) povahu populací, které se vzájemně dělí na „vyšší“ a „nižší“. Tato teorie byla převzata ideologiemi, které zdůrazňují nadřazenost bílé rasy nad ostatními „méněcennými rasami“.³⁰

Samotný výraz rasa pochází z biologické antropologie. Jednou z doposud neřešených otázek, které si současná antropologie klade, je otázka, zda je možné vůbec definovat pojem rasa. Poznatky fyzické antropologie k tomuto tématu byly v minulosti mnohokrát zneužívány jako podklad nejrůznějších pseudovědeckých teorií hlásajících nerovnost jednotlivých ras.

Antropologie převzala pojem rasa ze všeobecné biologie, která jím označuje poddruhy, tedy vzájemně odlišné skupiny jednoho rostlinného či živočišného druhu.

Antropologie pod pojmem rasa chápe jednotku lidské variability. O lidské rase se nejčastěji hovoří v souvislosti s určitou skupinou s podobnými tělesnými a dědičnými vlastnostmi, které jsou původně místně ohraničené. V současnosti je nezpochybnitelným vědeckým faktem, že lidstvo tvoří jeden živočišný druh. Poznatky moderní genetiky vědecký základ teorie rasismu vyvracejí.

Pojem rasa se stal společenskou konstrukcí, která z biologické existence lidských ras a její chybné interpretace odvozuje privilegia pro vlastní skupinu a deprivace pro skupinu cizí. Pojem rasa proto není hodnotově neutrální, ale představuje deskriptivní popis kulturních odlišností. Prostřednictvím vnímání určitých rozdílů mezi lidmi na biologickém základě jsou tyto rozdíly chápány jako neměnné, generačně odevzdávané. Takové vnímání zbavuje členy většinové společnosti zodpovědnosti za sociální, kulturní a politickou segregaci skupin z důvodu rasové

---

²⁹ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 84.

odlišnosti. V rámci demokratické společnosti nutno považovat výroky o rasově determinovaných rozdílech za politicky nekorektní.

Tvůrcem novověké teorie rasismu byl francouzský aristokrat hrabě **Joseph Artur de Gobineau**. Ve své eseji o nerovnosti lidských ras rozlišuje tři rasy – bílou, žlutou a černou. Příslušnost k určité rase je přirozenou bariérou mezi kulturami, přičemž míšení ras tyto bariéry ničí a vede k chaosu. Výše uvedené tři rasy mají podle de Gobineaua velmi rozdílné rozumové schopnosti a dispozice. Podle jeho názoru rasy si nejsou rasy rovnocenné ani co do znaků somatických anebo psychických. Podle Gobineaua se bílá rasa vyznačuje velkou energií, inteligencí, smyslem pro čest, odvahou, vojenským uměním a smyslem pro krásu. Tyto vlastnosti ji stavějí nad žlutou rasu, která je sice vytrvalá i inteligentní ve svém úsilí, ale má velký sklon k idealismu a nezdravé fantazii. Černá rasa je podle něho zcela zavrženíhodná. Její představitelé jsou líní, postrádají smysl pro krásu a umění a jsou bez jakýchkoli organizačních schopností. Základní tezí jeho eseje je: „Čistota krve je nejdůležitějším faktorem historie“. Čistota krve je podle něho střetem konstruktivního úsilí árijské rasy s ničitelskými aktivitami ras nižších.

Gobineau hledal faktory způsobující zánik velkých civilizací. Dějiny lidstva jsou podle něho dějinami rozšiřování se a míšení uvedených ras. Bílá, neboli arijská rasa vytvořila nejdříve indickou kulturu a utvořila kastovní systém na ochranu čistoty krve. Všechny další a pozdější kultury, mezi nimi i kultura Řeků a Římanů, byli jejím dílem. Řekové smíšení s černou rasou vytvořili velké umění. Smíšení černé krve však současně oslabilo jejich politické a organizační schopnosti. Arijská rasa odcházela ze své pravlasti ve střední Asii ve více vlnách. Každá migrační vlna vytvářela novou kulturu. Poslední vlna árijských národů založila teutónskou civilizaci. Germáni byli podle Ticita čistou árijskou rasou. Dobyli Evropu, zformovali v ní vrstvu pánů a zavedli feudální politický systém. Míšení bílé rasy s rasami nižšími neodvratně vedlo k úpadku civilizace. V současnosti není už čistých ras. Ztratil se tedy i tvořivý činitel společenského života. Projevem úpadku Evropy je šíření neárijských ras. Zánik árijské rasy vyvolává rychlejší degradaci lidstva. Mezi Gobineauovými názory byla též teze o významu Germánů jako posledních představitelů čisté arijské rasy. Domníval se však, že nejvíce germánských prvků se zachovalo ne mezi německou, ale mezi francouzskou aristokracií. Vedle rasy je pro Gobineaua základem civilizace národ, jehož autorita stojí

---

³⁰ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha, 2001, s. 10.

nad zákonem. Národ tvoří organický celek a potřebuje silného muže, který by ztělesňoval jeho kolektivní vůli.

Vznik moderního rasismu byl inspirován i přírodními vědami, hlavně evolučním učením darwinismu. Zatímco tradiční evolucionismus viděl v přírodních „necivilizovaných“ kulturách nižší vývojový stupeň vedoucí k naší civilizaci, rasismus rozdíl absolutizoval. Považoval je pro danou populaci z důvodu jejich méněcennosti za nepřekonatelné.

Teoretické a ideologické základy současného rasismu položili až pozdější následovatelé Gobineaua a to v druhé polovině 19. století, kdy vznikl **sociální darwinismus**. Jeho základem je snaha mechanicky přenášet Darwinovo učení o přirozeném výběru na společnost. Sociální darwinismus vychází z předpokladu přirozené nerovnosti lidí, z méněcennosti jednotlivých ras, národů a z nadřazenosti jiných. Tyto rozdíly mají být geneticky podmíněné a dědičné a způsobují, že v boji o existenci vítězí intelektuálně a charakterově vyspělí jedinci.

Okolo roku 1885 dochází v Evropě ke změně intelektuální orientace části vzdělanců. Jako reakce na pozitivismus a naturalismus se myšlení, zvláště v Německu, obrací zpět k romantismu a vzniká novoromantismus. Jedním z jeho aspektů je představa o degradaci západní civilizace. Tato atmosféra umožnila znovuobjevení díla A. de Gobineaua a dalšího teoretika rasismu **Vechtra Lapouge**.

Hrabě Artur de Gobineau se tak stal patronem všech stoupců teorie degradace, která předcházela zrodu fašismu. Jeho dílem se nechali inspirovat němečtí novoromantici **W. Darre** a **H.F.K. Gunther**.

Gunther rozeznával celkem šest ras, z nichž byla nejvýše postavena rasa nordická. Do nordické rasy zahrnul i Helény a Italíky, kteří stáli u zrodu antické evropské civilizace.

Dalším představitelem rasové teorie, která odůvodňovala historické postavení árijské rasy, reprezentované německým národem, velmi populárním na přelomu 19. a 20. století, byl **Huston Stewart Chamberlain**. Zabýval se poznáváním rasové hierarchie uvnitř bílé rasy. Hlásal nadřazenost germánské rasy nad světem ve jménu budoucích osudů lidstva. Jen ovládnutí tvořivými Germány může dát světu tvořivou kulturu a zachránit svět před neodvratitelnou degenerací. Tato myšlenka byla velice populární v císařském Německu a našla svojí plnou realizaci v Hitlerově politickém programu.

Za zakladatele takzvaného „vědeckého rasismu“ se považuje **Francis Galton**, který se snažil dokázat méněcennost „nižších vrstev“. K tomuto účelu vyvinul odpovídající

„vědecké“ metody. Zformuloval program nové vědy o člověku – biometrie. Základem této vědy byly statistické výzkumy proměnlivosti organismů. Lidé se odlišují tělesnými znaky i duševními vlastnostmi, např. tělesnou výškou, barvou pleti, barvou vlasů, zdravím, inteligencí, energií, citlivostí, fantazií atd. Grafické znázornění od génia až po idiota tvoří určitou symetrickou křivku. Žádné schopnosti nejsou náhodné, ale jejich zastoupení ve společnosti se řídí přirozenou zákonitostí. Rozdíly mezi jednotlivci vyvolává působení dvou činitelů: dědičnost a prostředí. Pro prostředí a výchova mají podle Galtona jen sekundární význam, mohou ulehčit a nebo ztížit rozvinutí zděděných vlastností. Dokazuje to na příkladech rozdílů mezi jednotlivci. Uvádí rozdíly mezi společnostmi, přičemž lidské rasy jsou si podle jeho názoru nerovné. Dedukuje, že dědičné přenášení schopností určuje historické osudy společnosti.

Dalšími zastánci, rasismu s odkazem na Darwina byli Otto Ammon a L. Woltman. Poslední jmenovaný byl autorem mnoha knih plných rasové mystiky. Tvrdil, že stav evropské kultury je dílem pouze Němců. Podle jeho názoru Germáni vytvořili a zcivilizovali celý svět. Proto mají nárok na jeho ovládnutí a vládnutí nad ním. Aby toto právo mohli uplatňovat, mají do života zavést tvrdou rasovou genetiku, která spočívá v oddělení čistých Germánů, pologermánů a negermánů. Germánům by přirozeně měla být poskytnuta privilegia, která by zabezpečila zvýšení jejich počtu (např. mnohoženství). Z pologermánů by se měla stát pracovní síla. Negermáni by se měli vyhubit.

Tyto rasové teorie, na oficiální úrovni podporované tehdejší vládnoucí vrstvou císařského Německa, se staly základem hitlerismu a jeho mystiky o rase v podobě představené v knize Adolfa Hitlera „**Mein Kampf**“. V třetí říši se rasové teorie uplatnily v organizaci státu i v oficiální doktríně zahraniční politiky. Příмым důsledkem uplatnění rasismu v praxi byl vznik druhé světové války, biologické vyhlazování Židů, Rómů a slovanských národů.

Mezi další autory, kteří inspirovali nacisty, patří **Adolf Lanza**, vydavatel extrémního periodika Ostara. Lanza lidskou rasu dělil na plavovlasé, arijské Asingi (podle germánských bohů Ásov) a na podřadné Čandaly (označení pro smíšené rasy v Indii), mezi kterými probíhal v celých dějinách neustálý boj.

Rasismus po druhé světové válce hledá jiné sociologické krytí. Jeho političtí protagonisté se orientují na sociální skupiny, které jsou nejisté a v důsledku dramatického střetu kultur v Evropě a Americe se cítí ekonomicky ohrožené.

Mezi nejprominentnější představitele poválečného rasismu patří americký psycholog **Artur Jensen**, který, odvolávaje se na testy inteligence, tvrdí, že američtí černoši mají

vrozeně nižší schopnost abstraktního myšlení než bílá populace. Jeho závěry však neberou do úvahy sociální podmíněnost těchto testů. Černoši z urbanizovaného prostředí severu USA vykazovali vyšší IQ než jižní bílí farmáři. Je tedy potřebné si uvědomit relativnost závěrů plynoucích z testů inteligence, jejich manipulovatelnost a účelové vyhodnocování.

Vycházejí z výše uvedených charakteristik extremismu a rasismu, **rasistický extremismus** představuje takové protispolečenské konání s extremistickými rysy, jehož motivem je rasová, národnostní, či etnická nenávisť. **Rasistický extremismus se často překrývá s extremismem pravicovým, co do ideologie i co do okruhu svých stoupců.**³¹ Vyhrocený, extrémní rasismus je hlavním motivem konání. Bílá rasa stojí podle stoupců rasového extremismu na vrcholu vývoje lidstva a jejími nejdokonalejšími představiteli jsou árijci. V současné době je ideologie rasového extremismu hlásána zejména pravicově orientovanou částí hnutí skinheads. Největším zločinem je podle vyznavačů této teorie míšení bílé rasy s ostatními. Nejmilitantnější rasisté hovoří o nutnosti vypuknutí „rasové svaté války“ (**Racial Holy War** – často používaná zkratka **RAHOWA**) nebo o tak zvané bílé revoluci. Rasistický extremismus má v praxi mnoho podob. Jeho typickými znaky jsou nenávisť, pohrdání a nepřátelství vůči lidem jiné barvy pleti, zaměření vůči přistěhovalcům, Rómům, Židům, ale i tzv. „bílému odpadu“, kam sympatizanti této teorie zařazují všechny své ideologické protivníky, levicově orientovanou mládež, anarchisty humanisty, lidi na okraji společnosti, bezdomovce, narkomany atd.

Za speciální druh útoků motivovaných rasovou nenávisť je považován antisemitismus, kterého charakteristickými rysy jsou:

- popírání holocaustu,
- hlásání hrozby „světovlády Židů“, která je dokládána údajným vlivem Židů na ekonomický a politický život ve vyspělých zemích, jehož důsledkem bude zkáza bílé rasy.

Antisemitismus je pro rasistický extremismus charakteristickým znakem, u některých skupin dokonce znakem dominantním. Ne všechny rasistické, xenofobní a antisemitské projevy a postoje extremistů jsou dávány najevo otevřeně. Často jsou skryté za hesly o vlastenectví a národu, prostřednictvím kterých se snaží extremisté oslovit širší veřejnost apelací především na národní hrdost, tradice a odkaz „velikánů bílého národa“. Těmito velikány, jejichž odkaz je třeba následovat, jsou přitom myšleny

---

³¹ MILO, D. *Rasistický extremismus ve Slovenské republice*. Bratislava, 2004, s. 16.

osoby jako Adolf Hitler, Benito Mussolini, Rudolf Hess. Historie se přetváří, z kontextu historických děl jsou vytrhávána „fakta“ svědčící ve prospěch rasistických teorií a postojů.

Oblíbené a ideologicky využívané (zneužívané) jsou dávné dějiny evropských národů, hlavně severských, které považují za předchůdce árijské rasy. V postavě hrdého vikingského bojovníka vidí svůj ideál, se kterým se ztotožňují. Používání severské mytologie, jmen bohů, či runového písma se stalo neoddelitelnou součástí rasově extremistických seskupení.

1.5 Antisemitismus

To, co bylo výše řečeno o rasismu, platí do značné míry i o antisemitismu. Odborníci se však rozcházejí v tom, zda antisemitismus chápat jako:

- a) jednu z částí rasismu v širším pojetí, jehož je antisemitismus jednou z forem,
- b) nebo zda tento fenomén s ohledem na jeho specifické rysy vyjmout a zkoumat jej zvlášť.

Zastánci druhého přístupu antisemitismus sice řadí k rasismu, nikoli však do jeho již tak širokého rámce. Dle autorova názoru by měl zůstat zachován rozdíl mezi rasismem a antisemitismem, a to hned z několika závažných důvodů:

a) jedním z hlavních důvodů rozlišení je a vždy zůstává objekt protižidovské nenávisti, ať již jsou to Židé samotní, nebo stát Izrael, který je považován za Židovský stát. Rasismus a antisemitismus se liší jak obětí, (černoši, asiáté), tak i v prostoru a čase, kde se odehrávají,

b) **terminologické nejasnosti** – problematické je i jazykové uchopení slova antisemitismus. V českém jazyce znamená předpona „anti“ vymezení se vůči někomu nebo něčemu. Například u pojmu antikomunismus. Pod tímto výrazem se zbavením předpony „anti“ skrývá něco reálného, něco skutečného (komunismus lze relativně vymezit). V případě slova antisemitismus tomu tak není. Slovo „semitismus“ je zcela prázdný pojem, neexistuje. Nejedná se ani o náboženství ani o ideologii, není spjata se Semity. Lze se tedy vymezovat proti neexistujícímu jevu?

V předchozím odstavci byli zmíněni Semité, kteří by možná s jistou dávkou představitivosti mohli být spojováni se slovem „semitismus“. Kdo jsou Semité? Jedná se o příslušníky národa obývajících Blízký východ a částečně severní Afriku. V této oblasti ale žijí jak Arabové, tak i židé. Pod pojmem antisemitismus se skrývá nenávist vůči Židům a nezahrnuje jiné subjekty. Položme si otázku, odkud se tento nepřesný, ale mnohými využívaný a zneužívaný výraz vzal? Poprvé slovo „antisemitismus“ použil

na konci 19. století Wilhem Marr, protižidovský rasista. Němec, který se snažil tímto termínem nahradit jiný termín a to „Judenhass“ (nenávisť vůči Židům). Účelem užití výrazu antisemitismus mělo být vytváření zdání vědeckosti, opak je však pravdou. Ve skutečnosti se tím, že v předmětném pojmu nejsou výslovně Židé jmenováni, zamlžuje objekt nenávisť, jimž jsou skuteční či vykonstruovaní Židé.

Pokusy o vymezení a vysvětlení obsahu pojmu antisemitismus jsou mnohotvárné a komplikované. Proti komu je antisemitismus namířen? Proti skupině obyvatel, kteří jsou považováni za „Židy“, nebo se sami prohlašují za „Židy“? Kdo je vlastně Žid? Touto otázkou se nezabývají pouze antisemité, ale i Židé samotní. Do dnešních dnů nepanuje shoda v tom, kdo Židem skutečně je a kdo ne. Je to snad příslušník židovské komunity, jedinec narozený židovské matce, nebo ten kdo vyznává judaismu jako víru? Pokud jde o samotné definice, lze konstatovat, že se definice jednotlivých autorů liší. Každý autor používá jiné vymezení. Definovat antisemitismus, postihnout jeho podstatné prvky tak, aby zároveň nedošlo buď k přílišnému zobecnění, nebo naopak k redukci sledovaného jevu, nelze. Dále uvedený pokus o vymezení nevyčerpává definiční rámec, jde spíše o naznačení široké škály možností přístupu.

Rasistický antisemitismus (šoa)

Historie zná mnoho příkladů rasistického antisemitismu. Tato část práce se zabývá nejzávažnějším a nejbrutálnějším projevem rasistického antisemitismu v dějinách lidstva, a to nacistickým (hitlerovským) antisemitismem let 1933-1945. Na tomto extrémním projevu rasistického antisemitismu lze demonstrovat, jak židovská stigmatizace a vyvražďování bylo v praxi realizováno. Nejvýraznějším konkrétním příkladem projevu rasistického antisemitismu je nacistická politika „konečného řešení židovské otázky“, která vedla ke katastrofickému konci a v jejímž důsledku bylo zavražděno 5 – 6 milionů zcela nevinných „příslušníků židovské rasy“.

Sami Židé poukazují na spornost užívání výrazu **holocaust**. Ti, kterých se toto nekorektní označení pro vyhlazování Židů bezprostředně dotýká,³² ale i někteří odpůrci poukazují na nesprávné a nejednotné užívání tohoto termínu.

Důvod židovské averze k užívání termínu holocaust, byť je jeho autorem paradoxně jeden z přeživších, Elie Diesel, vysvětluje český rabín Karol Sidon: „Slovo holocaust znamená „zápalnou oběť nebo celooběť.“ Idea, která je obsažena v tomto slově, je děsivá. Znamená to, že nacisté v roli velekněze obětovali Bohu šest milionů židů jako

---

³² PAVLÁT, L. Osvětím jako symbol a výzva. *Mladá fronta Dnes*, 27. Ročník XIV, s. A/7.

příjemnou, vonnou obětí . A bůh ji přijal! To je naprosto nepřijatelná představa. Ale myšlení lidí, kteří v holocaustu chtějí vidět něco dobrého, od představy vzdáleného není. Podle mnohých bylo oněch šest milionů obětováno pro poučení, polepšení lidstva. Proto mám se slovem holocaust potíže, vyhýbám se mu, jak můžu, a používám **šoa**, což hebrejsky znamená **katastrofu**, stejně jako zemětřesení nebo tajfun. Pro to, co se stalo, nemáme slovo, protože nejsme schopni to pochopit a pojmenovat.“³³

Máme-li se tedy dále zabývat rasistickým antisemitismem, musí být pozornost věnována i pojmu a historii „šoa“.

V historii pojmu šoa lze rozlišit dvě vývojové etapy. První se datuje mezi roky 1933 - 1941 a předznamenává pozdější otřesné události, ke kterým došlo v druhé fázi, v letech 1941 -1945.

V průběhu první etapy byl v Německu nastolen diktátorský režim, který postupně přijímal protižidovské zákony a opatření potlačující základní lidská práva Židů. Na základě tzv. Norimberských zákonů, nesměli v Německu Židé zastávat veřejný státní úřad, vykonávat některá povolání a zaměstnání, uzavírat sňatky s „Árijci“ apod., co se týče majetku, živností a podniků Židů, podléhaly přísné registraci a byly mnohdy zabavovány. Židé se stali obětmi násilností. Jedním z vrcholů těchto násilností byla tzv. křišťálová noc. Ve dnech 9. - 11. listopadu 1938 vypukl v celém Německu, včetně zabraných území Rakouska a českého pohraničí, pogrom nazývaný křišťálová noc, při kterém byly vypalovány synagogy, ničeny židovské obchody a byty a tisíce židovských mužů a žen bylo ponižováno a odvečeno do koncentračních táborů. Důsledkem těchto diskriminačních opatření a útoků byla masová emigrace asi půl milionu německých a rakouských Židů. Československá republika odmítala tyto prchající Židy přijmout na své území a vracela uprchlíky zpět do Německa nebo Rakouska s tím, že to nejsou občané republiky, a proto jim nebude poskytnut azyl.

Druhá etapa počíná rokem 1941 a je spjata s takzvaným „konečným řešením židovské otázky“. Tato „politika“ byla schválena na konferenci ve Wansee roku 1941 a jejím důsledkem byly nucené práce, hromadné popravy v plynových komorách koncentračních táborů a plošné vyhlazování Židů v Evropě. Nelze opomenout, že genocida nepostihla pouze židovskou populaci. Kromě vyhlazení 5-6 mil. Židů, byli vyhlazováni i Romové a další „skupiny“ lidí (antifašisté, intelektuálové, homosexuálové atd.). Je až děsivé připomenout si fakta tohoto konečného řešení, kdy například ze 3 mil. polských Židů přežilo necelého půl milionu.

---

³³ SIDON, K. E. *Červená kráva. Rozhovory s Karlem Hvížd'adou*. Praha, 2002, s. 51.

Popírání faktů – popírání šoa

Po ukončení druhé světové války měl celý svět zato, že porážkou nacistického Německa a jeho antisemitické politiky byl navždy poražen i antisemitismus a nemůže se znovu objevit. Nestalo se tak. Po určitém období útlumu se již na konci 50. let začala rozvíjet zcela nová podoba antisemitismu, kterou nazýváme popíráním holocaustu (šoa). Na konci šedesátých let a v letech sedmdesátých vzrostl zejména v západní Evropě a to převážně v Anglii, počet i škála neofašistických organizací a politických stran. Tyto skupiny, které se jednoznačně stavěly proti přítomnosti černých, asijských, arabských, židovských a všech neárijských přistěhovalců ve svých zemích, měly na svědomí řadu násilných útoků na přistěhovalce, menšinové skupiny a hlavně židovské instituce.

K jejich ideologii patřil rasismus, etnocentrismus a nacionalismus. Po druhé světové válce nebylo užití pojmu fašismus v důsledku dějinné zkušenosti s nacismem obecně a holocaustem zvláště, akceptovatelné. Na jedince, kteří po válce nepřestali tvrdit, že Hitler byl hrdina a národní socialismus přijatelný politický systém – což byl názor, k němuž tíhly i tyto skupiny, se pohlíželo s odporem. V důsledku toho se důležitou součástí ideologie těchto skupin stalo právě popírání šoa (holocaustu). Kdyby bylo možno přesvědčit, že holocaust je mýtus, pak by bylo reálnou možností také oživení národního socialismu.³⁴

V současné době je ještě živý příklad dvou neonacistů z Vysočiny Erika Sedláčka a Libora Budíka, kteří byli kandidáty Dělnické strany na Vysočině v krajských volbách. Oba jmenovaní působili postupně v letech 2003 – 2004 jako šéfredaktoři a autoři textů internetového časopisu **Poslední garance**. Články v tomto časopise obsahovaly nenávislné výroky vůči Židům a vyzývaly k jejich likvidaci, otevřeně zpochybňovaly holocaust a hlásily se k myšlenkám nacionálního socialismu. Hrůzné je na tom to, že Budík se u havlíčkobrodského soudu přiznal k vydávání **Poslední garance**, ale odmítl, že by v magazínu popíral holocaust. **Sám prý dva koncentrační tábory navštívil a žádné plynové komory v nich neviděl.** V uvedeném časopise byly publikovány články na téma „Zemřelo jich skutečně šest milionů?“ nebo „Koncentrace zla“ (úvaha o židovském národě).

Oba jmenovaní byli u havlíčkobrodského okresního soudu dne 25. září 2008 odsouzeni za prokázaný trestný čin podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačování práv a svobod člověka. Erik Sedláček na tři roky a Libor Budík na dva roky jmenovaní se ihned po rozsudku soudu odvolali.³⁵

³⁴ LIPSTADT, D. L. *Popírání holocaustu*. Praha, 2001, s.140.

³⁵ VOKÁČ, M.:<http://zpravy.idnes.cz/neonaciste-dostali-roky-vezeni-za-vydavani-rasistickeho-časopisu>

Nejen tento případ vypovídá o aktuálnosti antisemitismu. Jako další příklad lze uvést internetové stránky Nezávisle, které jsou úzce spjaty s internetovou stránkou ODPOR.ORG (oficiální stránky Národního odporu). Zde jsou napadány i plány osvětimského tábora s plynovou komorou, které byly nalezeny v současné době v Berlíně, a které publikoval německý deník Bild i s fotografiemi. Zde si klade „autor“ otázku: „Zda po prozkoumání všech nově objevených plánů, které jsou pro šířitele mýtu „holocaustu“ zcela „bezvýznamné“ a zda zobrazují plynové komory?“ Také si hned odpověděl: „Nezobrazují nic, čím by se dal tento mýtus podpořit – **nebyl** to jen podvrh, a půdorys plynové komory byl jednoduše podvržen.³⁶

---

³⁶ NEZAVISLE: <http://nezavisle.info/2008/11/09/objeveny-nezname-plany-osvetimskeho-tabora>
(staženo dne 10.11.2008)

2. VYBRANÉ SUBJEKTY ULTRAPRAVICE V ČESKÉ REPUBLICĚ

2.1 Národní strana

Národní strana (NS) je subjektem, jehož zařazení mezi ultrapravicové subjekty není tak jednoznačné a zřetelné, především vycházíme-li z jejích programových tezí, kterými jsou:

- obnova vlasteneckých hodnot, tradic a národní hrdosti,
- zapojení do národní politické scény, stabilizace struktury NS,
- aktivní postup proti členství ČR k EU.³⁷

Národní stranu, která bývá označována v tisku a televizi i jiných mediích jako krajně pravicově extremistická, zařadila Bezpečnostní informační služba do své Výroční zprávy v roce 2006 a 2007 i do své vládní Zprávy o problematice extremismu na území ČR.³⁸ Ke vzniku strany došlo v roce 1996, kdy se stranu tohoto názvu rozhodli založit členové Národního frontu castisů (NFC).

NFC byla jednou ze skupin v rámci českého pravicového extremismu. Organizace se hlásila ke zcela nové ideologii tzv. „castismu“, tj. „vlastenecká ideologie vycházející z konzervatismu ve smyslu ochrany tradic“.³⁹ NFC v roce 2001 ukončila svou činnost a skupina poměrně brzy zanikla,⁴⁰ NFC je značně mediálně spekulovanou organizací a nutno se jím zabývat. Jeho ideologie spočívala ve shora uvedeném „castismu“. Výraz castisté pochází z latiny („castis omnia casta“ – čistému vše čisté). Teritoriálně působil NFC v blízkém okolí Prahy, jeho členská základna byla nevýrazná, vydává svůj časopis **Národní Boj**.

Založení Národní strany tedy bylo iniciativou členů NFC. Za prvotní cíle NS lze považovat:

- prosazení myšlenky národního sjednocení,
- mravní a kulturní očista národa,
- minimalizaci všech negativních vlivů novodobé společnosti, zejména kriminality, korupce a otevřené dekadence,
- všeobecně sociálního smíru a zdravého ekonomického rozvoje⁴¹

³⁷ NÁRODNÍ STRANA: <http://www.narodni-strana.cz/program.php> (staženo dne 14.11.2008)

³⁸ MINISTERSTVO VNITRA: Zpráva o problematice extremismu na území ČR v r. 2006-2007 s. 7

³⁹ FIALA, P. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno, 1998, s. 255.

⁴⁰ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 147.

⁴¹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Praha, 2003, s. 25.

Heslem iniciátorů založení Národní strany bylo: „Blaho vlasti necht' jest nejvyšším zákonem.“ Jde o parafrázi hesla prvorepublikových fašistů. Snahy NFC byly v roce 1996 neúspěšné a stranu se nepodařilo založit.

V roce 2000 se skupina kolem sdružení Vlast znovu rozhodla obnovit NS a myšlenky, které měla prosazovat. V říjnu 2000 měl být svolán zakládací sněm NS, Ministerstvo vnitra odmítlo registraci strany z důvodu problematických stanov.⁴² Nejvyšší soud v říjnu 2002 ruší rozhodnutí Ministerstva vnitra o odmítnutí registrace Národní strany. Ministerstvo vnitra je nuceno Národní stranu zaregistrovat.

Důležitým datem v dalším vývoji NS je 1. březen 2003, kdy na ustavujícím sněmu Národní strany byla zvolena do jejího čela Mgr. Petra Edelmannová, osmadvacetiletá bankovní analytička z Františkových Lázní. Členové zakládajícího výboru hodnotili její zvolení takto: „Zvolili jsme do čela obrozené Národní strany ženu, akademicky vzdělanou, morálně, jazykově a odborně na výši. Jedná se o mladou političku s čitelnou minulostí, jasnými názory a představou, kam by měla konzervativní pronárodní strana směřovat.“⁴³

Dalšími představiteli NS byli místopředseda Michal Poslanecký, sedmadvacetiletý odborný technik z Prahy, generálním sekretářem Petr Eliáš z Prahy. Je zajímavé, že již čtvrtý den po svém zvolení vydává strana své první stanovisko, které se týká zvolení Václava Klause prezidentem ČR, kde mu gratuluje ke zvolení a „doufá, že v jeho osobě i politice najdou zastánce práv národního státu, především v kontextu proevropské integrace.“⁴⁴

Struktura národní strany

Orgány Národní strany jsou:

- a) na místní úrovni místní shromáždění a místní výbor,
- b) krajské úrovni krajské shromáždění, krajský výbor a krajská kontrolní a revizní komise,
- c) na republikové úrovni republikové shromáždění, zemská rada, politická rada, zemská rozhodčí rada a kontrolní a revizní komise.

---

⁴² MINISTERSTVO VNITRA ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území ČR v r. 2000*, s. 56

⁴³ NÁRODNÍ STRANA: SEDLÁČEK, P.: *Loajalitu vůdci a Národní straně*,
http://www.narodni-strana.cz/clanek.php?id_clanku=203 (staženo dne 14.11.2008)

⁴⁴ NÁRODNÍ STRANA: EDELMANNOVÁ, P.:
Stanovisko předsedkyně NS k zvolení Václava Klause prezidentem ČR,
http://www.narodni-strana.cz/clanek.php?id_clanku=674 (staženo dne 14.11.2008)

V čele strany stojí předseda, 1.místopředseda, místopředseda pro Čechy a místopředseda pro Moravu a Slezsko.⁴⁵

Národní garda

Bylo by neúplné hovořit o Národní straně a nezmínit se o její odnoži, kterou je Národní garda (NG). Vznik tohoto subjektu lze datovat na 28. října 2007 (zřejmě záměrně zvolené datum), kdy Petra Edelmanová, předsedkyně NS, „pověřuje Michala Kubíka k zřízení ochranných sborů Národní gardy a nábořem zájemců o tuto dobrovolnickou službu.“⁴⁶

Heslem NG je SLOUŽÍME – POMÁHÁME – CHRÁNÍME. NG má být vojensky organizovanou složkou.

Pojícím článkem mezi NS a NG je mimo jiné kontaktní adresa Národní strany⁴⁷ a kontaktní adresa Národní gardy, které jsou shodné, a to P.O.Box 604, Praha 1, PSČ 111 21, Česká republika.

NG je organizací s vojenskou organizační strukturou a velením. V současné době je zemským velitelem Národní gardy Michal Kubík, který je současně v předsednictvu zemské rady Národní strany. Je zřejmé, že NG a NS jsou propojeny i personálně.

Pod zemského velitele NG Michala Kubíka spadají takzvané „divize“ a to:

- Krušnohorská divize
- Brdská divize
- Krkonošská divize
- Šumavská divize
- Železnohorská divize
- Beskydská divize
- Karpatská divize

Těmto „divizím“ podléhají župy a to :

Ústecká, Karlovarská, Pražská, Liberecká, Královehradecká, Plzeňská, Českobudějovická, Pardubická, Jihlavská, Ostravská, Olomoucká, Brněnská a Zlínská.

Župy se dále člení na Záchranné praporce.⁴⁸ Do jaké míry jsou tyto „divize“, „župy“ a „praporce“ reálné, zda vůbec někdo za touto strukturou stojí, není dostatečně prokázáno, ani v současné době známo. Na stránkách národní gardy lze zjistit, že má

⁴⁵ N. S.: <http://www.narodni-strana.cz/nsinfo.php?zobraz=struktura> (staženo dne 15.11.2008)

⁴⁶ N. G.: <http://www.narodni-garda.cz/N-V-00001-NG-S.html> (staženo dne 15.11.2008)

⁴⁷ N. S.: <http://www.narodni-strana.cz/nsinfo.php?zobraz=kontakt> (staženo dne 15.11.2008)

⁴⁸ N. G.: <http://www.narodni-garda.cz/kontakt.html> (staženo dne 15.11.2008)

působit i jakýsi specializovaný ochranný tým Alfa, jehož úlohou je chránit a bránit předsedkyni NS Petru Edelmannovou.⁴⁹

Pozornost zasluhuje bezesporu i Řád NG, který byl schválen dne 13. května 2008,⁵⁰ i když pozbyl platnosti dne 28. října 2008. Definitivní verze nového řádu nebyla ještě vyhotovena. Uvedený původní řád, který je označen jako „DŮVĚRNÝ“, zahrnuje několik „podřádů“ a to: „Služební řád, Kariérní řád, Výcvikový řád, Sankční řád a Kodex cti“. Závěrem obsahuje řád upozornění pro nové členy. Dle tohoto „poučení“ má mít porušení řádu důsledky dle Trestního řádu. (Pozn. autora: „dochází zde k zastrašování něčím, co nemá oporu v platném Trestním zákoně ani v platném Trestním řádu. Trestní řád se zabývá postupem orgánů činných v trestním řízení“ [Státní zastupitelství, Policie ČR])!

NG na svých stránkách vyzdvihuje svou práci a pomoc při řešení případu „cikánského teroru“ v Ivanovicích, Teplicích a Karových Varech. V současné době NG pod křídly NS řeší aktuální problémy v Brně.⁵¹

Národní strana navenek vystupuje jako zástupce euroskeptiků. Snažila se sehrát důležitou roli v kampani při vstupu ČR do EU a do struktur NATO. Je jí tedy možno charakterizovat jako euroskeptickou a svými postoji i extremistickou pravicovou stranu. Národní strana odmítla evropskou ústavu z důvodu ochrany národních zájmů a suverenity, neboť snahy NS „...směřují k zamezení degradace a rozpuštění národních hodnot v multikulturním a multietnickém eurousijním chaosu“ (Politický program Národní strany, Manuál obrany českých národních zájmů 2006). Svou vizi evropské integrace rozvedla Národní strana v kapitole Zahraniční politika zmíněného programu, kde se hovoří o prosazování Evropy národních států, Evropy demokracií, která „bude respektovat různosti, národní cítění a odlišnosti jednotlivých zemí“ (Politický program Národní strany. Manuál obrany českých národních zájmů 2006). NS je zaměřen proti federální podobě EU a prosazuje vystoupení České republiky z Unie. V době před konáním referenda o přistoupení České republiky do EU se NS postavila jednoznačně na stranu odpůrců vstupu, poukazovala na nejasné podmínky vstupu a uspěchanost rozšiřovacího procesu, když EU přirovnala k rozjetému vlaku: „Nekupujme jízdenky, aniž bychom znali směr cesty a její cíle. Nekupujme místenky dnes, když v den započetí cesty bude jistojistě její cena úplně jiná, než je nám dnes nabízena. Nemáme to zapotřebí. Počkejme dva roky minimálně. Nechme vlak dorazit do první stanice, kde

⁴⁹ N. G.: <http://www.narodni-garda.cz/TS-00009-NG.html> (staženo dne 15.11.2008)

⁵⁰ N.G.: <http://www.narodni-garda.cz/files/down/radNG.pdf> (staženo dne 15.11.2008)

⁵¹ PKO, Extremisté míří znovu do Brna, *Právo*, Ročník 18 8, č.269

z něho možná někteří cestující - členové vystoupí, zeptejme se jich „proč“ vlak opouštějí a pak se rozhodněme“ (Sedláček 2003).⁵²

Po volbách do poslanecké sněmovny v roce 2006, kdy NS získala celkově pouze 0,17 %, se ukázalo, že je na okraji veřejného zájmu, když v těchto volbách byla poražena i konkurenčním sdružením Právo a spravedlnost (Dělnická strana, Národní sjednocení), které získalo 0,23 %. V krajských volbách v roce 2008 byla NS rovněž na okraji zájmu voličů a získala 0,09 %. Větší úspěch zaznamenala ve Středočeském kraji, kde získala 0,41% a v Moravskoslezském kraji, kde získala 0,28 %.⁵³

2.2 Národní korporativismus

Ideologii korporativismu označuje zpráva ministerstva vnitra za hybrid neonacismu a nacionalismu. Národní korporativisté spolupracovali s Národním odporem. Poslední předseda Národního korporativismu (NK) Jiří Petřivalský založil AKI – Antikolaborantskou iniciativu. Tato AKI ve své podstatě provádí čistky mezi mladými neonacisty a hledá případné zrádce či policejní konfidenty.

Národní korporativismus byl založen v roce 2004 v Praze. Jeho prvním předsedou byl Zdeněk Zvoníček, který vycházel z prostředí spartánských chuligánů. Již od začátku se Národní korporativismus hlásil k odkazu českého „vlastenectví“, avšak ve skutečnosti po celou dobu své existence spolupracoval s neonacisty. Ve svých počátcích se organizace v zásadě omezovala na vystupování na akcích Národního odporu a Vlastenecké fronty.

Koncem roku 2005 v Praze NK organizuje demonstraci na podporu Ernesta Zündela, známého popírače holocaustu. Na této demonstraci se objevuje již shora jmenovaný Jiří Petřivalský. Po této demonstraci dochází k změně na postu předsedy a novým předsedou se stává Petřivalský a Zdeněk Zvoníček se stahuje do pozadí, stěhuje se z Prahy a **vstupuje do armády ČR**.⁵⁴

Pokud jde o symboliku NK, tradiční sudetoněmecké barvy červeného kříže s černým lemováním (umístěného však na bílém poli, čímž jsou obsaženy všechny německé říšské barvy) se objevují na vlajce NK. Vědomá vazba NK na sudetoněmeckou symboliku však není jednoznačně potvrzena. Ve znaku NK je na pozadí kříže

---

⁵² HAVLÍK, V. Euroskepticismus a krajně pravicové strany v České republice, *REXTER*, ročník 2007, číslo 1

⁵³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD:
<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz62?xjazyk=CZ&xdatum=20081017> (staženo dne 16.11.2008)

⁵⁴ ANTIFAŠISTICKÁ AKCE: Náckové v armádě vrchol pokrytectví
<http://www.antifa.cz/140-mzdomova-nackove-v-armade-vrchol-pokrytectvi.html>

(obdobného tomu na vlajce) umístěného ve štítu zobrazen buď stylizovaný český lev nebo moravská orlice (oba symboly v bílé barvě) a v levém horním rohu písmena NK.⁵⁵

K osobě předsedy Petřivalského je možné dodat, že se účastnil demonstrací Národní Aliance. Blízko měl i k Národnímu odporu a Národně sociálnímu bloku. Účastní se také demonstrací Národní strany.

V roce 2006 uvádí zpráva BIS: „Národní korporativismus se stal významným činitelem, který ovlivnil vývoj české neonacistické scény. Vzhledem ke spíše ultranacionalistickým ideologickým východiskům, která prezentují jeho představitelé, jej nelze jednoznačně charakterizovat jako ryze neonacistický subjekt. Vedle ultranacionalistů se však jeho demonstrací zúčastňují ve velké míře i příznivci neonacismu. Národní korporativismu se tak stává určitým spojujícím článkem mezi ultranacionalisty a neonacisty.“⁵⁶

Ideologie, kterou NK nabízel, nepřinesla tedy nic zásadního. NK se hlásí k tradiční směsi takzvaných „národovědeckých“ idejí. Typickým jsou pro NK rasismus, xenofobie, kritika stávající demokracie, odpor vůči levici, narkomanii, kriminalitě a imigrantům. NK se odlišuje pouze tím, že se snaží na rozdíl od ostatních skupin obdobného charakteru používat moderního jazyka, a tímto dát svým prohlášením jakýsi nádech serióznosti. Záslouhou NK se v roce 2005, kdy stagnuje neonacistická i neofašistická scéna, daří tuto scénu znovu podnítit k další aktivitě. Z podnětu NK vznikají demonstrace a při nich dochází ke spolupráci s ostatními krajně pravicovými skupinami. NK láká do svých řad jak mladé a málo zkušené „nacionalisty“, tak i starší „veterány“. Úspěch v roce 2005 nezaznamenala pouze v Čechách, ale i na Moravě, což má pro další činnost a vývoj NK značný význam.

Příchod nových členů v roce 2006 znamenal pro NK další vlnu akcí a demonstrací často i konfrontačního charakteru. Mezi nejznámější demonstrace patří např. demonstrace v květnu v Hodoníně (Proti diskriminaci nacionalismu), kde se sešlo přibližně 80-90 členů nebo sympatizantů s NK⁵⁷. NK organizuje i demonstrace v červenci v Břeclavi a v Jihlavě. V této době se začíná projevat, že jádro NK není v Praze, kde je jeho vedení, ale na jižní Moravě. Skutečností prokazující tento stav může být to, že pražské vedení NK svolalo v červenci 2006 demonstraci do Chomutova, které se účastnilo pouze 30 lidí. V současnosti lze uvnitř NK pozorovat jistý rozkol, spočívající v rozštěpení na pražské křídlo pod vedením předsedy Petřivalského

⁵⁵ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha, 2006, s. 37.

⁵⁶ BIS: *Výroční zpráva za rok 2006*, Praha 2006, s.6

⁵⁷ NOVÁK, P.: *Hodonínské překvapení*, <http://www.antifa.cz/27-mzdomova-hodoninske-prekvapeni.html> (staženo 10.10.2008)

a moravské křídlo pod vedením Fojtíka. Zpočátku tato křídla společně pořádala akce jako Hlučínská pieta, ale rozpory mezi těmito křídly postupně narůstají.

Na začátku roku 2007 nastává otevřené propojení NK s neonacisty, mladí aktivisté z moravské větve se distancují od pražského vedení a začínají pořádat vlastní akce. Nejvíce se rozkol uvnitř NK projevil v lednu 2007, kdy „vedoucí“ moravské větve Fojtík svolal demonstraci do Otrokovic. Na stejné datum 13. 1. 2007 je však svolán pražským vedením sjezd NK. Předseda Petřivalský ani „vedoucí“ moravské větve Fojtík se nedohodli a výsledkem bylo, že většina členů NK dala přednost demonstraci před sjezdem v Praze. Tato skutečnost svědčí o tom, že členové NK upřednostňují veřejné aktivity. Po rozštěpení uvnitř NK dochází k další, pro příští osud tohoto subjektu důležité demonstraci ve Vraticově dne 27.1.2007 (za legalizaci trestu smrti), kterou již NK organizoval ve spolupráci s Dělnickou stranou. Na této demonstraci promluvil předseda DS Vandas. Následují další demonstrace konané společně s Dělnickou stranou. Národní korporativisté pořádají demonstrace v Havířově⁵⁸ (proti drogám), v Liberci (proti pozitivní diskriminaci) a ve Frýdku Místku. Na všech uvedených demonstracích se začíná stále více projevovat rozkol uvnitř organizace. Výsledkem je malá účast na těchto demonstracích. Vedení NK cítí konec a malou podporu svých členů. Fojtík odchází do Národní demokracie, Martin Bacík do ODS, kde začíná pracovat jako pokladník bohumínské místní organizace ODS. Odtud je 27.1.2008 vyloučen právě pro kontakty s NK. Bohumínská organizace ODS se od svého bývalého člena distancuje.⁵⁹

V NK zůstává předseda Jiří Petřivalský, z poboček zůstávají zachovány pouze pobočky v Praze, Ostravě, Bruntále a Kroměříži. NK ukončuje svou činnost oficiálně k 8. dubnu 2008. V tiskovém prohlášení, které uveřejňuje, vyzdvihuje: „Pomalou ustává doba, kdy si každý „hrál na svém písečku“ a scéně vládla roztržitost jednotlivých formací. Dnes situace dospěla ke stavu, kdy jsou potřebné prakticky jen dvě organizace, oficiální politická strana a neoficiální, radikální uskupení, které bude oslovovat hlavně mladší generace a vychovávat je skrz politický aktivismus k trvalému zastávání našich hodnot.“

---

⁵⁸ MERK, J. *Fašos v Havířově – útlum nebo projev krize?* <http://www.antifa.cz/111-mzdomova-fa-os-v-havirove-8211-utlum-nebo-projev-krize.html> (staženo 15.10.2008)

⁵⁹ KORECKÝ, M. *Bacík rezignoval na funkci pokladníka*, http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/bacik-rezignoval-na-funkci-pokladnika-v-ods_41209.html (staženo 16.10.2008)

V uvedeném textu jsou členové NK vyzýváni k přechodu do Dělnické strany, která se dostává do popředí a jejíž síla roste. Text je uzavřen výrokem: „My musíme SPOLEČNĚ chránit existenci našich lidí a budoucnost našich **bílých** dětí.“⁶⁰

Lze konstatovat, že NK hledal po celou dobu své existence silnějšího spojence, ať již jak je shora uvedeno, v Národním odporu, tak například v roce 2006 jednoznačně podporoval v komunálních volbách politické hnutí Právo a Spravedlnost. PK tuto skutečnost deklaroval tím, že na kandidátkách jsou zastoupeny stovky upřímných vlastenecky smýšlejících lidí, včetně desítek aktivistů NK. Hlavním volebním heslem bylo „ANO spravedlnosti a tradiční rodině a NE korupci a kriminalitě“.⁶¹

Po ukončení činnosti NK jeho předseda Petřivalský vstoupil do Dělnické strany, kde se stal předsedou smírčí komise. Skupiny NK v Ostravě a na Bruntálsku se transformovaly v souladu s výzvou závěrečné tiskové zprávy NK na pobočky autonomních nacionalistů.

Národní korporativismus představuje klasickou spojovací skupinu. Cílem skupiny bylo vytvořit propojení mezi oficiálními subjekty krajní pravice, které se z pochopitelných důvodů nemohou hlásit otevřeně k neonacismu a roztržitými skupinami neonacistů, kterým chybí jednotné politické vedení. Organizace jako Dělnická strana dodávaly akcím NK zdání politické serióznosti, skupiny Národního odporu členy. Tato symbióza se ukázala být výhodnou pro obě strany. Dělnická strana získala posluchače na své demonstrace, Národní odpor a další neonacisté zase oficiální zaštitění svých aktivit. Když bylo výše uvedeného cíle dosaženo, stává se NK zbytečnou a organizace zaniká. Dějiny NK dokumentují stav, který je pro krajní pravici typický. Formální subjekty se mění, ale ideologie zůstává stejná.

2.3 Národní odpor

Organizace Národní odpor (NO) vznikla v roce 1999, přesné datum vzniku organizace je sporné. Postupně se vydělovala z pražské sekce Blood&Honour Divisor Bohemia již od roku 1998,⁶² a stala se hlavní silou české militantní ultrapravice na přelomu tisíciletí. Patří k nejtvrdějším ultrapravicovým skupinám u nás. Na tomto místě je nutno se podrobněji zmínit o Blood&honour Division Bohemia, ze které Národní odpor vznikl. B&H vzniká počátkem roku 1996. Jedná se o pobočku mezinárodní neonacistické organizace Blood and Honour (B&H, Krev a čest – jedná se o heslo

⁶⁰ Tiskové prohlášení Národního korporativismu ze dne 9.4.2008

⁶¹ N.K.: http://cz.altermedia.info/z-domova/narodni-korporativismus-podporuje-ve-volbach-pravo-a-spravedlnost_2463.html (staženo 20.11.2008)

⁶² MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR.* Praha, 2003, s. 489.

jednotek SS) na území České republiky. Organizace B&H začíná svou činnost organizací koncertů a vydáváním literatury. Centra této organizace byla v Praze a v Plzni. Plzeňská pobočka byla v roce 1999 neutralizována policií a při této akci byli zatčeni hlavní vůdci plzeňské pobočky. Pražská pobočka se po vzoru některých německých neonacistických skupin pozvolna transformovala do nového uskupení NO, které se více orientuje na politiku.⁶³

Symbolem organizace Blood&Honour je na červeném podkladě umístěný černý nápis Blood Honour . B&H užívají i další symboliku. Kombinují tradiční nacistické symboly (především triskele) i neonacistické novotvary. Název organizace je někdy zašifrován do čísllice 28 (druhé a osmé písmeno v abecedě, tj. BaH).⁶⁴

Podle údajů Ministerstva vnitra České republiky se organizace B&H pokusila vytvořit buňku britské teroristické organizace Combat – 18, tuto skutečnost se nepodařilo zcela prokázat. Combat 18 a symbolika C18 (včetně samotného názvu) slouží často jako jistý obecný symbol ultrapravicového terorismu a v tomto směru je propagován některými hudebními skupinami a neonacistickými skupinami. V soudobém pojetí C 18 hlásá koncept odporu bez vůdce, (k 13.11.2008 existuje i česká internetová stránka hlásící se k B&H/C18.)⁶⁵

Jednou z prvních demonstrací organizovaných NO byla demonstrace dne 28. října 1998 v Praze, která byla zaměřena na odpor proti :

- potlačování svobody projevu pod rouškou boje proti rasismu,
- snaze začlenit naši zem do nadnárodních organizací jako je NATO nebo EU,
- mediálním lžím a ocerňování nacionalistických aktivistů,
- „pozitivní diskriminaci Rómů“ a z ní vyplývající porušení rovnosti občanů před zákonem, zaručené ústavou ČR,
- vlivu sionistické lobby⁶⁶.

V Praze vzniká asi padesátičlenné jádro NO, ve kterém vedoucí roli získávají Filip Vávra a Jan Brčák, dalšími důležitými členy jsou Zdeněk Vamberk či Zdeněk Skořepa.

Uvnitř NO vznikají jakási „násilnická komanda“, která vyrážejí do ulic napadat protivníky NO. Aktuálním příkladem je akce z 11. 11. 2008, kdy napadla skupinka „skinů“ židovského rabína na Starém Městě Pražském.

⁶³ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 151.

⁶⁴ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha, 2006, s. 37.

⁶⁵ <http://skinheadss.webovastranka.cz/image/662/12248> (staženo dne 4.12.2008)

⁶⁶ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Praha, 2003, s. 490.

Dne 1. května 1999 v Praze došlo k další důležité akci NO, kdy si členové NO zajistili místo pořádání na Střeleckém ostrově. Heslem akce bylo: „Proti kapitalismu a komunismu.“ Celá demonstrace se strhla v pouliční bitvu u Národního divadla. Došlo ke střetu policie s pravicovými a levicovými extremisty.

Další akcí organizovanou NO společně s politickou stranou SPR-RSČ bylo pozvání a přilet předseď Front National Jeana-Marie Le Pena, který přiletěl do Prahy 14. října 1999. NO se podílel na zajištění bezpečnosti Le Pena, tvořil jakousi „ochrannou službu.“

V souvislosti se zákazem řady pravicově extremistických organizací v SRN začala tamní neonacistická scéna namísto pevných organizací vytvářet volné organizačně nezávislé struktury. Podle tohoto vzoru NO přestává budovat seskupení skinheadských elit jako BHS či opěrné body ultrapravicové distribuce jako BHDB, snaží se spíše vytvořit síť nezávislých skupin v jednotlivých městech a lokalitách.

Na svých demonstracích v roce 2000 NO veřejně podporuje myšlenky Jörga Haidera, a to takzvané evropanství - údajně nehlásající nenávisť k jiným, ale lásku k naší rase a národu a hrdost na evropské tradice, multikulturní společnost má být nahrazena národním státem.⁶⁷

Zásahy policie ČR proti koncertům a párty organizovanými NO v létě 2001 vyvolaly v NO mimořádně agresivní nálady a snahu postupovat v případě dalších represí proti policii násilím. Má docházet k údajnému získávání zbraní od ruských nacionalistů.

NO získává nové členy a zakládá nové pobočky. V roce 2002 je nejaktivnější na Vysočině, a to v Jihlavě, Světlé nad Sázavou a Havlíčkově Brodě.

Na svých webových stránkách odpor. org. NO proklamuje potřebu získávání aktivistů, kteří se dobrovolně přihlásí do předních řad, odmítá sváteční nacionalisty a ty, které v hnutí drží nějaký profit. Prohlašuje zde, že cílem NO je působit v mezích současných zákonů, přičemž zdůrazňuje nutnost sebeobrany vůči těm, kdo chtějí omezovat svobodu. Fakticky členové NO vyznávají otevřeně neonacistické postoje, jsou panárijsky orientováni a dopouštějí se překračování zákonů, včetně násilí. NO se v současnosti hlásí k německé NPD (Národnědemokratické strany Německa) a několikrát se snažil založit vlastní registrované občanské sdružení. O založení sdružení hlavně usiloval dlouholetý vůdčí aktivista Filip Vávra s ambicemi později tranformovat toto sdružení na politickou stranou.⁶⁸

---

⁶⁷ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Praha, 2003, s. 493.

⁶⁸ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 150.

NO na svých stránkách velice často informuje o úspěších v NPD v Německu a o tom jak, například: „Vypadala předvolební činnost aktivistů z Braniborska, mapuje report od kamarádů, kteří byli těsně před volbami přítomní a celou situaci na místě monitorovali.“⁶⁹

NO v současnosti představuje nejdynamičtější soudobou militantní pravicově extremistickou organizaci v ČR. Lze jí zařadit do skupiny neonacistické provenience, kam patří již nefunkční sdružení Bohemia Hamer Skinheads a Bood and Honour. Tyto skupiny jsou více spojeny se subkulturním životem než s reálnou politikou, když NO spolupracuje s nejdůležitějším článkem pravicového extremismu a to Dělnickou stranou, nicméně jejich sebeidentifikace se rovnou měrou dělí mezi subkulturní atributy a politické postoje, zahrnující odmítání demokracie a její nahrazení vůdcovským principem, propagaci rasismu a antisemitismu a militantní aktivity (fyzické útoky na příslušníky jiné rasy, náboženství...).⁷⁰

NO používá různé neonacistické symboly. V současnosti je jeho hlavním symbolem černá vlajka v ozubeném kole, což svědčí o vazbě na koncept autonomního nacionalismu. Používá však i říšsko německou symboliku.

Jedná se tedy o organizaci, která představuje volné uskupení lokálních neonacistických buněk. V rámci No existují proudy, které jsou více nakloněny tradičnímu německému pojetí, jiné se zaměřují na prosazování české identity v rámci celoárijského neonacistického působení. NO se hlásí k násilným metodám, zvláště pak ve vazbě na násilné části kampaní „odpor bez vůdce“ či Anti-antifa.⁷¹

2.4 Dělnická strana

Vznik Dělnické strany se datuje do roku 2003, kdy po roztržce uvnitř Sládkových Republikánů, vzniká z Republikánské mládeže nová strana s názvem Dělnická strana. Prvním předsedou DS se stal v lednu 2003 Jiří Štěpánek, původně pokladník Republikánské mládeže, ale již na prvním řádném sjezdu DS byl zvolen Tomáš Vandas.

Historicky se pokouší Dělnická strana navázat a nalézt své kořeny např. u Josefa Baráka, který byl redaktorem mladočeských Národních listů a všímal si dělnických problémů.

Dělnická strana se na svých stránkách prezentuje jako strana pro všechny dělníky, zemědělce, nezaměstnané, ale také chce oslovit živnostníky a drobné české podnikatele.

⁶⁹ PODHORSKÝ, T. Komunální volby v německém Braniborku, <http://www.odpor.org/index.php?page=glosy> (staženo 12.10.2008)

⁷⁰ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha, 2007, s. 156.

⁷¹ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha, 2006, s. 48.

Programově Dělnická strana požaduje:

- vystoupení České republiky z Evropské unie,
- vystoupení České republiky z vojenských struktur NATO,
- **určování národnosti obyvatel republiky,**
- **vypovězení ilegálních přistěhovalců,**
- reformu ústavních institucí,
- zrušení státních dotací pro politické strany za mandáty poslanců,
- zavedení odvolacího práva voličů ke zvoleným poslancům,
- přímou volbu prezidenta republiky,
- větší samostatnost měst a obcí,
- schválení Zákona o domovském právu,
- zřízení zemských hranic Moravy a Slezska,
- přehodnocení pomoci českého státu tzv. třetímu světu,
- přísnou ochranu kulturního a národního dědictví,
- pohlavní deviace postavit mimo zákon,
- zavedení trestu smrti pro masové vrahy,
- novelizaci Zákona o policii a vězeňství,
- přijetí Zákona na ochranu mravnosti,
- zákaz všech drog.

Dále se budeme zabývat některými body programu, které propagují rasismus, ať již ve skryté, nebo otevřené podobě, a to především požadavkem na zavedení povinného určování národnosti obyvatel republiky. Dle programu DS by měl mít každý ve svém rodném listě a občanském průkaze jasně vyznačenu národnost. Rasistický podtext má i programový požadavek vypovědět ilegální přistěhovalce. DS konstatuje, že Česká republika nesmí být „žumpou Evropy“, musí se bránit vlně imigrantů a zrušit všechny podpory pro přistěhovalce i uprchlické tábory.⁷² Dalším rasově podbarveným požadavkem je přijetí Zákona o domovském právu. DS požaduje, aby občané povinně měli svá trvalá bydliště. V případě nouze by se o občany měla postarat domovská obec, tj. obec, ve které mají trvalé bydliště. Tímto by se velká města zbavovala i tzv. bezdomovců, kteří by byli eskortováni do svých domovských obcí. Institut domovského práva je v historii českého práva znám z období první republiky.

---

⁷² DĚLNICKÁ STRANA: *Program* - <http://www.delnickastrana.cz/> (staženo dne 20.11.2008)

Dělnická strana od svého vzniku vydává vlastní stranický tisk nazvaný Dělnické listy. V začátcích se strana potýkala s nezájmem veřejnosti a velmi obtížně se zbavovala nálepky bývalé Republikánské mládeže. Nezájem o stranu lze dokumentovat na jejích volebních výsledcích z tohoto ranného období. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 získala 4 289 hlasů a žádný mandát. Ve volbách do krajů v roce 2004 měla Dělnická strana 1 921 voličů⁷³ a rovněž žádný mandát.

Ve volbách do parlamentu v roce 2006, kdy DS kandidovala v koalici Práva spravedlnosti (Národní sjednocení, Demokratická strana sociální spravedlnosti, Agrární strana, Lipový kříž – Společnost pro kulturní identitu, Akce Národní Obnovy, Hnutí rodina a naděje)⁷⁴ dostává toto hnutí 12 756 hlasů, celkem v 0,23%.⁷⁵

V současné době je DS hlavním představitelem krajní pravice, která se proklamuje a snaží profilovat jako strana „obyčejných lidí“. Po krajských volbách v roce 2008 se stává hlavním představitelem krajní pravice. S volebním úspěchem, kterým je 26 226 voličů⁷⁶ se dostává do čela krajní pravice s ambicí dostat se v parlamentních volbách do Poslanecké sněmovny.

Struktura Dělnické strany

V současné době stojí v čele Dělnické strany předsednictvo, složené personálně z předsedy Tomaše Vandase z Prahy, který pracuje jako asistent ředitele ve stavební firmě, prvního místopředsedy Jiřího Štěpánka z Prahy, pracujícího jako skladník. Druhým místopředsedou strany je Petr Kotáb, členem představenstva je Jiří Švehlík. V DS působí rozhodčí komise, která je složena z předsedy Jiřího Petřivalského a členů Simony Skoumalové a Pavla Procházky. Revizní komise je složena z předsedy Jindřicha Nestlera a členů Mirko Musila a Martiny Pecinové.⁷⁷

Ochranný sbor Dělnické strany

Ochranný sbor dělnické strany vzniká počátkem roku 2008. Jedná se o jakousi obdobu milicí, které mají usnadnit pořádání akcí DS. Zde je na místě dodat, že DS není první stranou, která ochranný sbor podobného charakteru pod takovým názvem založila. Pod

---

⁷³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD:

VOLBY 2004Kraje, <http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>
(staženo dne 21.11.2008)

⁷⁴ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha, 2007, s.155.

⁷⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: VOLBY 2006 PS, <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>
(staženo dne 21.11.2008)

⁷⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD:

<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20081017> (staženo dne 20.11.2008)

⁷⁷ DĚLNICKÁ STRANA: *Náš tým* - <http://www.delnickastrana.cz/> (staženo dne 21.11.2008)

stejným názvem (německy Schutzstaffel) působila milice Hitlerovy NSDAP, která je v historii zapsána pod zkratkou SS. Na nové členy své ochranky klade DS velké nároky, předkládají jakési mravní osvědčení a musí prokázat dobrý zdravotní stav.

Konkrétní podoba ochranného sboru DS není doposud známa ani zveřejněna, jak je tomu například u Národní gardy spojené s Národní stranou. Členové ochranného sboru jsou propojeni s Národním odporem, který působí vždy při akcích DS.

Má být Dělnická strana zrušena?

V těchto dnech se ve sdělovacích prostředích rozvinula diskuse o tom, zda Dělnickou stranu zrušit a jak, případně, který politik by zrušení Dělnické strany podporoval a který ne.

*„Problém zákazu “extremistických stran” je komplikován rovněž i tím, že **právní řády** ve většině zemí Evropy i v našich podmínkách, **nedefinují politický extremismus** a s tím termínem zatím nepracují. Dokonce podle některých odborníků není smyslem práva hledat hranice mezi “normálním” a “extremním”, ale pouze zakotvit míru dovoleného a nedovoleného chování.“⁷⁸*

Dělnická strana prostřednictvím svého předsedy T. Vandase ve sdělovacích prostředcích prohlašuje, že se distancuje od rasismu a antisemitismu a pouze upozorňuje na problémy v různých místech republiky. Své mítinky řádně ohlašuje a její shromáždění jsou naprosto pokojná a zcela bez porušení zákona.

Mluvčí BIS Jan Šubert však oznamuje, že lze očekávat, že obdobné střety jako ty, ke kterým došlo v Litvínově, se mohou opakovat. Své tvrzení dokládá tímto:

„Zástupci Dělnické strany přitom už ve středu po pondělním střetu v Janově oznámili, že chystají další akce v Litvínově i v jiných městech.“⁷⁹

Dále uvádí, že podle hrubých odhadů BIS tvoří nejtvrdší pravici v České republice asi 3 000 až 5 000 osob. Pravicoví extremisté podle BIS budou v blízké budoucnosti nabývat na síle a vydávat se za „**jediné spasitele**“ schopné zbavit společnost toho či onoho problému. Společným tématem („obětí“?) pravicových extremistů budou „sociálně nepřizpůsobiví občané“.⁸⁰

V České republice politické strany vznikají a vyvíjejí svou činnost na základě zákona č. 424/1991 Sb. v platném znění. Tento zákon umožňuje občanům České republiky

⁷⁸ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha, 2003, s.35.

⁷⁹ VACULÍK, R. BIS:Střety jako z Litvínova se budou opakovat, *Právo*, ročník 18,č.273

⁸⁰ VACULÍK, R. BIS:střety jako z Litvínova se budou opakovat, *Právo*, ročník 18,č.273.

sdužovat se v politických stranách a hnutích. K existenci strany nebo hnutí není však nutné povolení, vznik strany nebo hnutí podléhá pouze registraci příslušným orgánem státu.

Podle výše citovaného zákona nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany:

- které porušují ústavu a zákony
- jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu,
- které nemají demokratické stanovy, nebo demokraticky ustanovené orgány,
- směřující k uchopení a držení moci a zamezující druhým stranám ucházet se ústavními prostředky o moc,
- směřující k potlačení rovnoprávnosti občanů,
- jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.⁸¹

V současné době vypracovalo Ministerstvo vnitra návrh na rozpuštění DS. Ministrem vnitra Ivanem Langerem byla DS označena za extremistickou. V tomto postoji ministra vnitra podpořil i předseda vlády Mirek Topolánek. Nyní ještě zaleží na vládě a také na prezidentovi.

Dne 24. 11. 2008 na svém zasedání se vláda České republiky rozhodla podpořit návrh ministra Langerera na zákaz DS.⁸² Rozpustit a zakázat DS stranu je v pravomoci Nejvyššího správního soudu. Strana nemusí být rozpuštěna, je možné i pozastavit její činnost.

Zákaz (rozpuštění) strany má svá bezpečnostní rizika, za která lze považovat:

- 1 - *problém nástupnických organizací či přeskupení sil na ext. scéně*
- 2 - *nebezpečí vystupňování politického extremismu*
- 3 - *přeliv stoupců zakázaných stran do stran etablovaných*
- 4 - *zneužití tohoto právního institutu k mocensko – politickým účelům*
- 5 - *nevyužívat tohoto právního institutu z obavy nařčení z politické podjatosti*⁸³

ad 1) Pokud bude činnost strany zakázána, ihned se objeví jiná „nová“ strana, která bude mít jiný název, ale uskupení lidí v této straně a její program budou stejné nebo podobné jako ve straně, která byla zakázána. Může trvat i několik měsíců, než bude činnost takovéto „nástupnické“ strany zakázána. Z Dělnické strany by tak mohla vzniknout například Strana dělníků. Členové včetně předsednictva by zůstali stejní,

⁸¹ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha 2003, s. 37-38.

⁸² JAS: *Vláda navrhla zrušit Dělnickou stranu* <http://www.novinky.cz/clanek/155034- vlada-navrhla-zrusit-delnickou-stranu.html> (staženo dne 24.11.2008)

⁸³ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha 2003, s. 41.

došlo by pouze k tzv. „přemalování hlavičky strany“. Tato varianta se zdá být nejpravděpodobnější, když i sám předseda DS Vandas možnost případného založení nové strany nastínil v některých mediích.

„Samotný zákaz jedné strany také nic neřeší, neboť následkem je to, že její stoupenci posílí řady jiné shodné či podobné organizace a síly na extrémní scéně se pouze přeskupí.“⁸⁴

ad 2) Hrozí i to, že stoupenci politické strany, která byla zakázána, se stanou členy daleko tvrdší extremističtější strany nebo hnutí. Tato hnutí budou již neregistrována a budou mít značné zkušenosti s prací v „ilegalitě“. Lze předpokládat, že část členů DS by v případě jejího zrušení přešla do Národnímu odporu nebo k Autonomním nacionalistům a zde by pokračovali ve své činnosti s daleko extremističtějšími požadavky a činy.

„Účel zákazu extrémní politické strany se tak může lehce obrátit v pravý opak. Státem registrovaná (byť extremisticky orientovaná) politická strana je totiž dobře čitelná a její stoupenci jsou vlastně lehce kontrolovatelní, zatímco po jejím zákazu mohou někteří z nich vyvíjet nelegální a militantní aktivity v rámci ilegálních skupin, které se těžko monitorují.“⁸⁵

ad 3) Je možné, že se stoupenci zakázané strany budou snažit dostat do jiných nezakázaných stran nebo hnutí a v jejich rámci budou působit tak, že se takto začnou extremističtěji vymezovat a vychylovat ze své původní programové orientace. Členové DS nebo alespoň jejich část by mohla vstoupit např. do Národní strany. Není vyloučeno, že by členové DS přešli k jiné straně nebo hnutí např. k hnutí Nezákladnám, které má jednoznačně negativní postoj k umístění amerického radaru na území ČR.

ad 4) Stávající legislativa v České republice umožňuje podat návrh na zákaz nebo pozastavení činnosti strany pouze vládě nebo prezidentu. Vyslovit zákaz nebo pozastavení činnosti může podle platných norem pouze Nejvyšší správní soud. V současné době k zákazu došlo u Dělnické strany, kdy vláda se z podnětu ministra vnitra Ivana Langra (ODS) rozhodla, že se obrátí na Nejvyšší správní soud se žádostí,

---

⁸⁴ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha 2003, s. 42.

⁸⁵ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha, 2002, s. 42.

aby rozpustil krajně pravicovou Dělnickou stranu (DS), v níž se angažují členové neonacistické organizace Národní odpor.

V podmínkách České republiky nehrozí to, že by právní institut zákazu strany byl zneužit k mocensko politickým účelům. DS přesto prostřednictvím svého předsedy tvrdí, že snahy o zákaz strany jsou důsledkem volebních úspěchů DS v krajských volbách v roce 2008 a obav vládních stran z růstu vlivu DS.

ad 5) Vládní strany mohou nevyužít možnost podání návrhu na rozpuštění politické strany, která jasně vykazuje znaky extremismu, z obavy před nařčením z politické podjatosti.

Pokud shrneme všechna rizika zákazu politické strany „*stálo by za zvážení, zda nerozšířit okruh subjektů s právem podat návrh na rozpuštění politické strany o další orgány (např. státní zastupitelství nebo o navrhovatele typu kvalifikované skupiny poslanců či senátorů.*“⁸⁶

Dle názoru autora zákaz politické strany problém narůstajícího pravicového extremismu nevyřeší. Jak byla nastíněno výše, strana se přejmenuje nebo se členové angažují v jiných stranách, případně ilegálních hnutích. Problematika souvisí s celou řadou společenských procesů, které mají hlubší souvislosti. Zcela zřejmě má na radikalizaci společnosti nezanedbatelný vliv finanční krize a zhoršení ekonomické situace nejen v České republice, ale v celé Evropě. K radikalizaci a extremistickým útokům dochází nejen v České republice, ale i v celé řadě jiných zemí.

---

⁸⁶ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha, 2003, s. 43.

3. DOTAZNÍK

Dotazníkový výzkum by proveden v souboru tvořeném 120-ti respondenty, kteří dotazníky obdrželi na Obvodních odděleních Policie ČR Leděč nad Sázavou, Světlá nad Sázavou a Humpolec a na Dálničním oddělení Policie ČR Bernartice. Dotazníky byly rovněž k dispozici na Městských úřadech v Ledči nad Sázavou a Světlé nad Sázavou. Byly určeny pro širokou veřejnost. Dotazníky byly po vyplnění vkládány do připravených sběrných boxů z důvodu zaručení anonymity všech respondentů. V dotazníku byly použity především otázky uzavřené z důvodu snadnějšího zpracování. Dotazník je přílohou této práce. Cílem průzkumu bylo získat orientační přehled o tom, zda lidé znají a rozlišují antisemitismus a rasismus, zda se s takovými projevy ve svém životě setkali. Zkoumáno bylo, zda respondenti mají povědomost o Dělnické straně, zda podporují její zrušení. Dotazník byl zaměřen i na zjišťování případných obav občanů z extremistických skupin a jejich názoru na to, zda jsou vládou České republiky přijímána dostatečná opatření, aby došlo k zamezení rozvoje extremistických ultrapravicových skupin.

Z vyhodnocení dotazníku vyplynulo:

A) Spektrum respondentů odpovídajících na položené otázky bylo z hlediska vzdělání tvořeno:

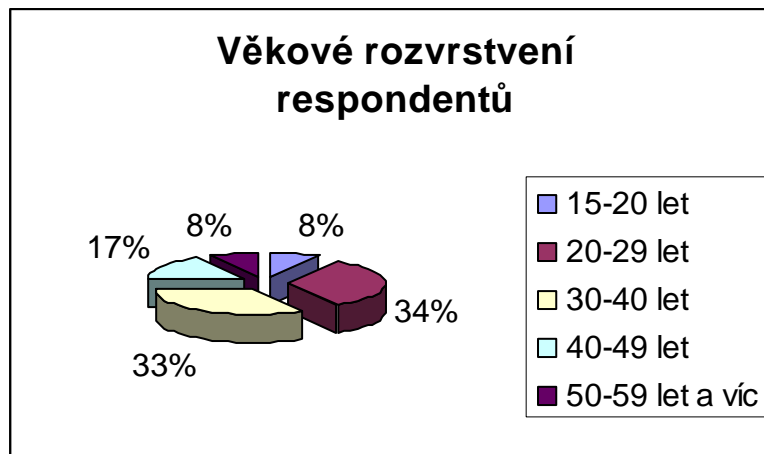
- 67% středoškoláky,
- 17% osobami s vyšším odborným vzděláním,
- 8% vyučenými,
- 8% vysokoškolsky vzdělanými.

Průzkumu se nezúčastnila žádná osoba se základním vzděláním.

B) Rozložení respondentů podle velikosti místa bydliště:

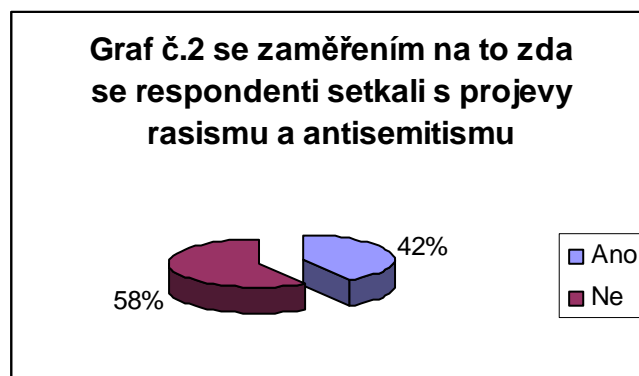
- 20 respondentů žije v obci do 1 000 tisíc obyvatel,
- 30 respondentů bydlí v obci od 1 000 do 5 000 obyvatel,
- 50 respondentů bydlí v obci od 5 000 do 10 000 obyvatel,
- 10 respondentů bydlí v obci od 10 000 do 50 000 obyvatel,
- 10 respondentů bydlí v obci nad 50 000 obyvatel.

C) Z hlediska pohlaví se průzkumu účastnilo 70 mužů a 50 žen. Věkové rozvrstvení respondentů:

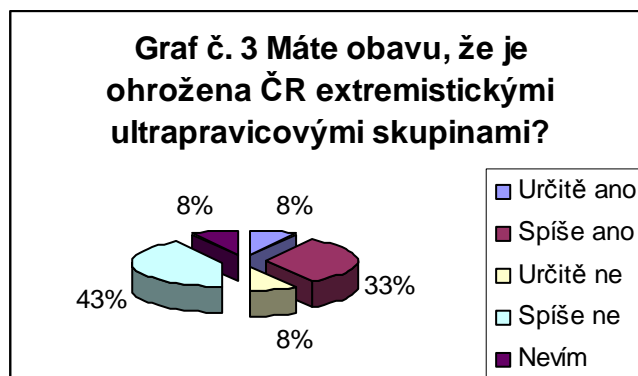
D) Na otázku zjišťující znalost pojmů antisemitismus a rasismus odpovědělo 100 respondentů kladně. Pouze 10 respondentů odpovědělo, že tyto pojmy nezná.

E) Z odpovědí na otázku, zda se respondenti setkali s projevy rasismu a antisemitismu vyplývá, že 58% respondentů se s těmito projevy již setkala a 42% respondentů ne.

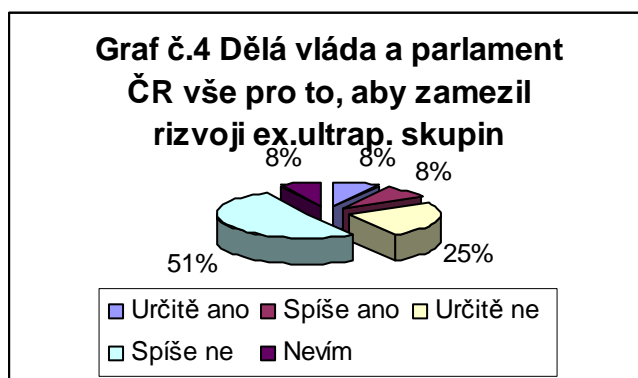

F) Na otázku, zda se respondenti cítí ve svém bydlišti bezpečně, odpovědělo 110 respondentů že ano a pouze 10 respondentů že ne.

G) Zajímavé a alarmující je zjištění vyplývající z vyhodnocení odpovědi na otázku: „**Máte obavu, že je ohrožena ČR extremistickými ultrapravicovými skupinami?**“ Spektrum odpovědí viz graf č. 3

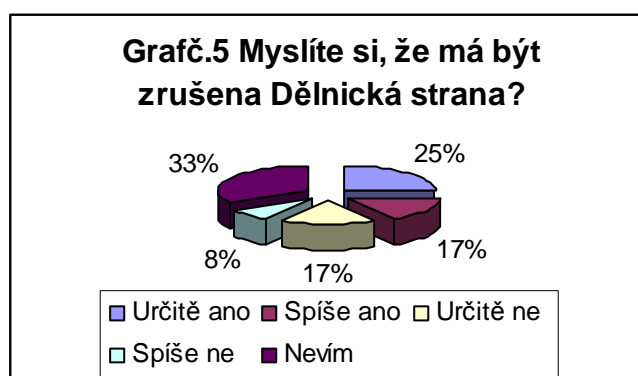
H) Otázka navazující na otázku předchozí, zda vláda a Parlament České Republiky činí vše pro to, aby zamezila rozvoji extremistických ultrapravicových skupin, byla zodpovězena respondenty následovně:

I) Poslední okruh otázek byl věnován Dělnické straně.

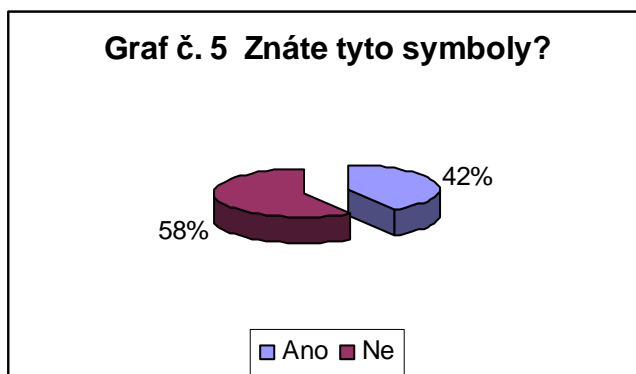
První otázkou byla zkoumána obecná povědomost občanů o této straně. Na otázku zda respondenti slyšely o Dělnické straně, odpovědělo 110 respondentů kladně. Pouze 10 respondentů odpovědělo záporně.

J) Na grafu č. 5 je znázorněno, jaký je názor respondentů na zrušení Dělnické strany.

K) Doplnující otázkou v uvedeném dotazníku byla otázka, zda respondenti znají extremistické symboly uvedené na fotografiích.

Dotazník a jeho vyhodnocení je nutno považovat za pouhou sondu provedenou na omezeném vzorku respondentů. Nelze jej tedy vnímat jako zcela reprezentativní. Výsledky spíše poskytují představu o tom, zda a jak občané vnímají pravicové extremistické skupiny a jaké jsou názory na ně. Průzkumu se účastnilo více mužů než žen. Většina respondentů byla ve věku mezi 15 až 60 lety. Polovinu respondentů tvořily osoby, které bydlí v obci od 5 000 do 10 000 obyvatel. Zajímavé je, že přesto, že většina respondentů měla bydliště v malých obcích, se 42 % respondentů s projevy rasismu a antisemitismu setkala. Přesto se cítí ve svém bydlišti bezpečně. Můžeme se pouze dohadovat, zde je tato skutečnost dána tím, že jsou projevy rasismu a antisemitismu respondenty tolerovány, nebo tím, že nejsou těmito projevy jako případná oběť potencionálně ohroženy.

Z vyhodnocení dále vyplývá, že se většina respondentů nesetkala s projevy antisemitismu a rasismu osobně. Většina se necítí být ohrožena pravicovými extremistickými skupinami, ale myslí si, že vláda ani parlament ČR nepřijímají dostatečná opatření pro to, aby zamezily rozvoji extremistických skupin. Většině respondentů nejsou známy extremistické znaky a symboly. Medializací se dostala do povědomí respondentů Dělnická strana a její aktivity.

Zajímavé je názorové spektrum odpovědí na otázku, zda má být zrušena Dělnická strana. Zde respondenti s vysokoškolským vzděláním a vyšším odborným vzděláním volili odpověď určitě ne nebo spíše ne respondenti ze středoškolským vzděláním a vyučeni častěji volili odpověď určitě ano nebo spíše ano. Je otázkou, zda je toto rozložení odpovědí dáno vyšší mírou tolerance osob s vyšším vzděláním

k radikálním, případně extremistickým projevům, nebo skutečností, že osoby s vyšším vzděláním nepovažují zrušení této strany za řešení problému.

ZÁVĚR

Extremismus je aktuálním společenským jevem, který nelze podceňovat. Byli to především sociologové, kteří s předstihem upozorňovali na radikalizaci evropské společnosti, případné důsledky politické adolescence, možné ohrožení demokratických systémů, rostoucí vliv antidemokratických ideologií. Došlo k podcenění politického radikalismu jako „šedé „zóny“ přechodu mezi demokratickým a extremistickým spektrem?“⁸⁷ Vedl demokratický vývoj v české společnosti po roce 1989, vliv globalizace a aktuální historická zkušenost současné generace zejména středního věku k přeceňování projevů levicového extremismu a podcenění projevů extremismu pravicového?

Teoretické poznatky sociologie o extremismu nejsou samoúčelné. Jsou jako poznatky jedné ze společensko vědních disciplín zabývajících se extremismem, teoretickým základem pro tvorbu principů protixtremistické politiky formulované státními orgány. Z tohoto úhlu pohledu nabývají teoretické poznatky a přesné vymezení zkoumaného objektu zcela nový rozměr. Kde je hranice mezi radikalismem a extremismem? To je základní otázka, na kterou se pokouší teorie nalézt odpověď.

„Extremismus je fenoménem dnešní doby, jehož přesné vyhraničení je takřka nemožné. Stávající definice extremismu jsou zčásti ovlivněny profesním zaměřením autorů. Žádné z řady vymezení obsahu tohoto pojmu není úplně přesné a obecně uplatnitelné. Stávající normativní vymezení považuje za extremismus jednání výrazně vybočující ze všeobecně uznávaných společenských norem se zřetelnými prvky netolerance a nesnášenlivosti, které útočí proti demokratickým principům společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku anebo veřejnému pořádku.“ „Normativní“ vymezení extremismu státními orgány zahrnuje i kategorii útoku proti demokratickému uspořádání. Vybočení z všeobecně uznávaných společenských norem je tedy jedním ze základních pojmových znaků extremismu. K čemu však dochází, pokud se právě tento exces stane normou?

O tom, že se v případě extremismu nejedná o okrajový problém, svědčí skutečnost, že v SRN vzniká nová specifická sociálně vědní disciplína zabývajících se jako vědní obor výhradně a komplexně touto problematikou. Německý odborník Backes hovoří v rámci teorie extremismu o fenomenologii, etiologii a terapii. Zcela jiný názor zastává například Klaus von Beyme, podle kterého nelze o teorii extremismu uvažovat

---

⁸⁷ Danics Š.: Extremismus, rasismus a anisemitismus, Praha 2005, str.11.

z důvodu, že nespĺňuje kritéria vėdeckosti. Neexistuje tedy jednotnost názorů ani pokud jde o tak základní otázku, zda lze vůbec extremismus zkoumat, a pokud ano, v jakém rozsahu a na jakém základě. Navíc současné výzkumy extremismu reflektují především situaci v západní Evropě a nelze je bez dalšího výzkumu aplikovat na východoevropské prostředí. Postkomunistický prostor a české prostředí mají svá specifika, která je nutno při výzkumu extremismu brát v úvahu. Jsme schopni tato specifika a odlišnosti rozpoznat a definovat, nebo jsme natolik zatíženi svou vlastní minulostí a současností, že nám mohou jisté formy extremistických projevů uniknout?

Současná česká společnost vykazuje růst projevů extremismu, které ze své verbální a grafické formy přecházejí do formy násilné. Tuto skutečnost nelze dále přehlížet. Extremistické skupiny využívají každého sebemenšího selhání orgánů státu, aby se stavěly do podoby „ochránců řádných občanů“. Finanční krize, nepříznivá ekonomická situace a „bezperspektivnost“ části mladé generace platformu extremismu rozšiřují. Podíváme-li se na věkovou strukturu vedení extremistických stran, jsme svědky snižování věku. Extremismus v českých podmínkách dospěl do třetího stádia svého vývoje, do stádia, kdy disponuje svými vlastními politickými subjekty. Je návrh na zrušení Dělnické strany prvním signálem důraznějšího postupu státu a jeho orgánů proti projevům extremismu? Je zrušení strany skutečně účinným opatřením v boji proti extremismu?

Z orientačního průzkumu realizovaného dotazníkem zpracovaným autorem práce vyplývá, že se extremismus a jeho projevy dostaly do povědomí společnosti. Dotazník a jeho vyhodnocení je nutno považovat za pouhou sondu provedenou na omezeném vzorku respondentů, nelze jej tedy považovat za zcela reprezentativní. Navzdory této skutečnosti jsou získané výsledky zajímavé a odrážejí společenskou realitu. I když se větší část respondentů nesešla s projevy antisemitismu a rasismu osobně a necítí se být ohrožena pravicovými extremistickými skupinami, zastává většina respondentů názor, že vláda ani Parlament České republiky nečiní dostatečná opatření, aby zamezily rozvoji extremistických skupin. Medializací se dostala do povědomí většiny respondentů Dělnická strana a její aktivity. Za zarážející lze považovat výsledky odpovědi na otázku, zda jsou respondenti pro zrušení Dělnické strany. Zde byli proti zrušení spíše respondenti s vyšším a vysokoškolským vzděláním. Otázkou je, zda je to způsobenou vyšší mírou tolerance s vyšším vzděláním k radikálním projevům, nebo spíše tím, že nepovažují zrušení strany za konečné řešení problému.

Nebezpečí extremismu spočívá dle autora zejména v tom, že pokud získá s ohledem na sociální a ekonomické poměry ve společnosti byť latentní podporu většiny obyvatelstva, stává se politicky přitažlivým a ohrožuje demokratické principy státu. Do popředí se dostává politický populismus. Konec konců to byly právě parlamentní demokracie a demokratické volby, z nichž vyšly vítězně politické síly, které měly za svůj důsledek vznik jak pravicových, tak levicových totalitních režimů dvacátého století v Evropě. Této skutečnosti bychom si měli být vědomi.

Globalizace - „uměle vytvářený pocit nedostatečnosti“ v konzumní společnosti a sociální nejistota vytvářejí podmínky k tomu, aby se jednotlivec nechal zlákat „silnými osobnostmi“ s líbivými hesly. Dle názoru autora multikulturalismus není východiskem, když se setkáváme s projevy národnostní a rasové nesnášenlivosti v tradičních centrech demokracie jako např. Francie. Multikulturalismus jako teorie a praxe se liší. Rozdíly kultur jsou tak značné, že akceptace multikulturalismu v praxi je problematická.

Literární zdroje:

1. DANICS, Š. *Extremismus*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. 62 s. ISBN 80-7254-454-3.
2. FIALA, P. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 1998. 303 s. ISBN 80-210-1798-8.
3. CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-098-6.
4. CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. 172 s. ISBN 80-7201-265-7.
5. CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vyd. Praha: Armex, 2000. 113 s. ISBN 80-86244-14-8.
6. LIPSTADT, D. E. *Popírání holocaustu*. Přel. J. a J. Orgočí. 1. vyd. Praha: Paseka, 2001. 349 s. ISBN 80-7185-402-6.
7. MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v České republice*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2003. 655 s. ISBN 80-86598-45-4.
8. MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území České republiky v současnosti*. 1. vyd. Praha: MV ČR, 2006. 80 s.
9. MAREŠ, M. *Terorismus v České republice*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9.
10. MILO, D. *Rasistický extremismus ve Slovenské republice*. 1. vyd. Bratislava: 2004.
11. PAXTON, R. O. *Anatomie fašismu*. Přel. M. Machovec a V. Pokorná. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 2007. 382 s. ISBN 978-80-7106-811-2.
12. SHIRER, L. W. *Vznik a pád třetí říše: historie hitlerovského Německa*. Přel. O. Zwettler. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 2006. 251 s. ISBN 80-206-0804-4.
13. SIDON, K. E. *Červená kráva: rozhovory s Karlem Hvizďalou*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2002. 136 s. ISBN 80-86643-00-X.
14. SRB, V., HIRTLOVÁ, P. *Radikalismus a jeho projevy v současném světě*. 1. vyd. Kolín: Nezávislé centrum pro studium politiky, 2007. 336 s. ISBN 80-86879-08-9

Časopisové zdroje:

1. HAVLÍK, V. Euroskeptismus a krajně pravicové strany v České republice. *Rexter*. Brno: Centrum pro bezpečnostní a strategická studia, 2007. Ročník 2007, číslo 1. ISSN 1214-7737.
2. PAVLÁT, L. Osvětím jako symbol a víra. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra, 2008. Ročník 27. ročník XIV. ISSN 1210-1168
3. PKO. Extrémisté míří znovu do Brna. *Právo*. Praha: Borgis, 2008. Ročník 18, č. 269. ISSN 1211-2119.
4. VACULÍK, R. BIS: Střety jako z Litvínova se budou opakovat. *Právo*. Praha: Borgis, 2008. Ročník 18, č. 273. ISSN 1211-2119.

Elektronické zdroje:

1. SPOLEČNOST: Dostupné na: <http://poslusnost.wordpress.com/> [online] (cit. 20.11.2008)
2. VOKÁČ, M.: Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/neonaciste-dostali-roky-vezeni-za-vydavani-rasistickeho-casopisu-10a-krimi.asp?c=A080925_135249_krimi_pei [online] (cit. 20.10.2008)
3. NEZAVISLE: Dostupné na: <http://nezavisle.info/2008/11/09/objeveny-nezname-plany-osvetimskeho-tabora> [online] (cit. 10.11.2008)
4. NÁRODNÍ STRANA: Dostupné na: <http://www.narodni-strana.cz/program.php> [online] (cit. 14.11.2008)
5. NÁRODNÍ STRANA: SEDLÁČEK, P.: *Loajalitu vůdci a Národní straně*, Dostupné na: http://www.narodni-strana.cz/clanek.php?id_clanku=203 [online] (cit. 14.11.2008)
6. NÁRODNÍ STRANA: EDELMANNOVÁ, P.: *Stanovisko předsedkyně NS k zvolení Václava Klause prezidentem ČR*, Dostupné na: http://www.narodni-strana.cz/clanek.php?id_clanku=674 [online] (cit. dne 14.11.2008)
7. N. S.: Dostupné na: <http://www.narodni-strana.cz/nsinfo.php?zobraz=struktura> [online] (cit. dne 15.11.2008)
8. N. G.: Dostupné na: <http://www.narodni-garda.cz/N-V-00001-NG-S.html> [online] (cit. dne 15.11.2008)
9. N. S.: Dostupné na: <http://www.narodni-strana.cz/nsinfo.php?zobraz=kontakt> [online] (cit. dne 15.11.2008)
10. N. G.: Dostupné na: <http://www.narodni-garda.cz/kontakt.html> [online] (cit. dne 15.11.2008)
11. N. G.: Dostupné na: <http://www.narodni-garda.cz/TS-00009-NG.html> [online] (cit. dne 15.11.2008)
12. N. G.: Dostupné na: <http://www.narodni-garda.cz/files/down/radNG.pdf> [online] (cit. dne 15.11.2008)
13. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Dostupné na: <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz62?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>

- [online] (cit. dne 16.11.2008)
14. ANTIFAŠISTICKÁ AKCE:Náckové v armádě vrchol pokrytectví, Dostupné na: <http://www.antifa.cz/140-mzdomova-nackove-v-armade-vrchol-pokrytectvi.html> [online] (citace dne 20.10.2008)
  15. NOVÁK, P.:*Hodonínské překvapení*, Dostupné na:<http://www.antifa.cz/27-mzdomova-hodoninske-prekvapeni.html> [online] (cit. dne 10.10.2008)
  16. MERK, J. *Fašos v Havířově – útlum nebo projev krize?* Dostupné na: <http://www.antifa.cz/111-mzdomova-fa-os-v-havirove-8211-utlum-nebo-projev-krize.html> [online] (cit. dne 15.10.2008)
  17. KORECKÝ, M. *Bacík rezignoval na funkci pokladníka* Dostupné na: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/bacik-rezignoval-na-funkci-pokladnika-v-ods_41209.html [online] (cit. dne 16.10.2008)
  18. N.K.: Dostupné na: http://cz.altermedia.info/z-domova/narodni-korporativismus-podporuje-ve-volbach-pravo-a-spravedlnost_2463.html [online] (cit. dne 20.11.2008)
  19. <http://skinheadss.webovastranka.cz/image/662/12248> (staženo dne 4.12.2008)
  20. PODHORSKÝ, T. Komunální volby v německém Branibordku,
  21. Dostupné na:<http://www.odpor.org/index.php?page=glosy> [online] (cit. dne 12.10.2008)
  22. DĚLNICKÁ STRANA: *Program* – Dostupné na: <http://www.delnickastrana.cz/> [online] (staženo dne 20.11.2008)
  - 23.ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD:VOLBY 2004 Kraje,<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20041105> [online] (cit. dne 21.11.2008)
  23. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD:VOLBY 2006 PS, Dostupné na:<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ> [online] (cit. dne 21.11.2008)
  24. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Dostupné na: <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20081017> [online] (cit. dne 20.11.2008)
  25. DĚLNICKÁ STRANA: *Náš tým*, Dostupné na: <http://www.delnickastrana.cz/> [online] (cit. dne 21.11.2008)
  26. JAS: *Vláda navrhla zrušit Dělnickou stranu* Dostupné na: <http://www.novinky.cz/clanek/155034-vlada-navrhla-zrusit-delnickou-stranu.html>[online] (cit.dne 24.11.2008)

SEZNAM ZKRATEK:

Apod. – a podobně

Atd. – a tak dále

Č. – číslo

Např. – například

Popř. – popřípadě

Sb. – sbírka

Tj. – to je

Tzv. – tak zvaná

Resp. - respektive

ČR – Česká republika

NOF – Národní obec fašistická

HNS – Hnutí národního sjednocení

EU – Evropská unie

DAP – Německá dělnická strana

NSDAP – Nacionální socialistická německá dělnická strana

SS – ochranné síly

SA – útočné oddíly

NS – Národní strana

NFC – Národní fronta castisů

NG – Národní garda

NATO – Severoatlantická aliance

NK – Národní korporativisté

AKI – Antikolaborantská iniciativa

BIS – Bezpečnostní informační služba

DS – Dělnická strana

ODS – Občanská demokratická strana

NO – Národní odpor

SPR-RSČ – Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa

NPD – Národnědemokratická strana Německa.

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. I: Dotazník

Příloha č. I

DOTAZNÍK

Pro potřeby zpracování a vyhodnocení dotazníku odpovězte prosím následující otázky. Poskytnuté údaje nebudou spojovány s Vaší osobou.

1. Víte co znamenají pojmy antisemitismus a rasismus?

- a) ano
- b) ne

2. Setkal(a) jste se Vy sám(a) nebo někdo Vám blízký s projevy rasismu a antisemitismu?

- a) ano
- b) ne

3. Cítíte se ve svém bydlišti bezpečně?

- a) ano
- b) ne

4. Máte obavu, že je ohrožena ČR extremistickými ultrapravicovými skupinami?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) určitě ne
- d) spíše ne
- e) nevím

5. Myslíte si, že vláda a parlament České Republiky dělá vše pro to, aby zamezila rozvoji extremistických ultrapravicových skupin?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) určitě ne
- d) spíše ne
- e) nevím

6. Slyšel(a) jste o Dělnické straně?

- a) ano
- b) ne

7. Myslíte si, že má být zrušena Dělnická strana?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) určitě ne
- d) spíše ne
- e) nevím

8. Znáte tyto symboly?

- a) ano
- b) ne

9. Jaký je Váš věk?

- a) 15-20 let
- b) 20-29 let
- c) 30-40 let
- d) 40-49 let
- e) 50-59 let a více

10. Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

11. Kde bydlíte?

- a) obec do 1 000 obyvatel
- b) obec od 1 000 do 5 000 obyvatel
- c) obec od 5 000 do 10 000 obyvatel
- d) obec od 10 000 do 50 000 obyvatel
- e) obec nad 50 000 obyvatel

12. Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučen, střední bez maturity
- c) střední s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci s tímto dotazníkem.

ABSTRAKT

PEROUTKA, M. Pravicově extremistická scéna na území České republiky: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2009. 69 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Dr. Ing. Štefan Danics Ph. D.

Klíčová slova: Extremismus, radikalismus, terorismus, fašismus, nacismus, rasismus, antisemitismus.

Práce se zabývá extremismem jako mnohvrstevným fenoménem zatíženým velkou mírou subjektivismu a politicko mocenskou účelovostí se dostává do centra pozornosti nejen odborné, ale i laické veřejnosti. Práce je věnována základním pojmům problematiky, zejména pravicovému extremismu, fašismu a neofašismu, nacismu a neonacismu, rasismu a antisemitismu, zkoumání rozdílů mezi jednotlivými pojmy, ale i zkoumání jejich obsahu. Dále se zabývá aktuálními projevy extremismu v české společnosti. Součástí práce je výzkum realizovaný dotazníkem, který je zaměřen na obecnou povědomost občanů o projevech extremismu v české společnosti, znalost extremistických stran, hnutí a symbolů. Současně se zabýval postoji veřejnosti k projevům extremismu a tím, zda se občané cítí ohroženi extremismem. Smyslem práce je upozornit na aktuálnost extremismu jako společenského jevu v současné české společnosti, na nebezpečí a rizika, která s sebou přináší podcenění a lhostejnost k jeho projevům.

ABSTRACT

PEROUTKA, M. The far-right scene in the Czech Republic area: bachelor work.
České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2009. 69 s.
Supervisor: doc. Dr. Ing. Štefan Danics Ph. D.

Key words: Extremism, radicalism, terrorism, fascism, Nazism, rasism, anti-semitism.

The work deals with extremism as a multilayered phenomenon which is heavy-laden with big rate of subjectivism and by politico-power expediency is coming in to the centre of not just specialist public but also lay public. The work is devoted to main concepts of problems, especially right-wing extremism, fascism and neofascism, Nazism and neo-Nazism, rasism and anti-semitism, investigating differences between each concepts, but also investigating their content. Thereinafter this work deals with actual marks of extremism in the Czech society. The component part of this work is research realized by questionnaire, which is focused on general knowledge of people about marks of extremism in the Czech society, it is about knowledge of extremism-Party, movement and symbols. The author also deals with attitudes of public towards marks of extremism by whether the people feel threatened by extremism. The purpose of this work is to draw attention to recency of extremism as a social phenomenon in the Czech present-day society. It should be also focused on dangerous and risks which bring underestimation and indifference to their marks.